

DIRVA

THE FIELD

Nr. 76

Spalio-October 5, 1959

Cleveland, Ohio

MOTERYS LIETUVOJE KELIUS SMALUOJA

Darbas greičiau pekliškas, negu moteriškas. - Lietuvoje yra pusseptinto tūkstantio Kazlauskų...

Jau nemaža svarbesniųjų Lietuvos plentų ir net buvusių viešelių dabar yra tobulinami, tai yra asfaltuojami, arba, kaip tenai dabar sakoma, dengiami "juodąja danga", tai yra, išliejami tam tikru smalos mišiniu.

Daug kur prie to darbo pristatytos moterys, nors darbas ne tik reikalauja įgudimo, bet ir fiziškai sunkus. Ypač tas darbas sunkus buvo šią vasarą, kadangi vasara buvo ypatingai karšta: tokios karštos vasaros Lietuvoje nebuvo buvę 70 metų. O priemonės primityvios. Smala virinama prie kelio ir čia pat primityviu būdu pilama. Saulei kepinant, smalą virinti ir pilstyti — darbas greičiau pekliškas, negu moteriškas.

Paklausta tokių darbininkių brigadininkė, kiek jos uždirba, atsako už visas, kad neblogai: po 900, po 800 rublių mėnesiui. Ir tuojau lygina, kiek uždirbdavo buržuaziniiais laikais: esą tada buvę mokami "grašiai"... Bet už dabartinius šimtus pirkti galima tik tiek, kiek už anų laikų dešimtis. 1939 metų nekvalifikuoto darbininko mėnesinis uždarbis buvo vidutiniškai 118 litų. Pavertus sviestu tai buvo 36 kilogramai sviesto. Dabar sviestas yra 27 rubliai, tai tą peklišką darbą dirbančios moterys už savo mėnesio atlyginimą gali gauti 30-33 kilogramus sviesto. Tai vis dėlto mažiau, negu "buržuaziniai

grašiai". Be to, anais laikais mažai uždirbęs darbininkas bent neprivalėjo sakyti, kad uždirba daug ir kad yra labai patenkintas, dirbdamas taip sunkiai.

"SOCIALISTISKO" DARBO PASEKMES

Kadangi valstybei priklausančiose įmonėse dirbama "ne pelno tikslu", o stengiamasi tik "pirmą laiką ir su kaupu įvykdyti planus", tai gaminių poreikio įmonėse įmonėse nerūpi. Jiems svarbu apyskaitoje pasiekti plane numatytas sumas.

Todėl vienas Kauno batų fabrikas vietoj pigesnių, bet reikalingų paprastų darbininkių vyriškų ir moteriškų pusbačių per visą vasarą gamino vien tik brangius lakuotus moteriškus batukus. Mat, jų kaina nustatyta aukšta ir, juos gaminant, lengviau ir greičiau galima pasiekti plane numatytą gamybos sumą. Panašiai elgiasi ir Klaipėdos fanieros fabrikas, kuris gamina brangiausios rūšies fanierą, bet ne tą, kurios reikia baldų dirbtuvėms.

Baldų dirbtuvės irgi neatsilieka. Jos irgi gamino ne gyventojams seniai reikalingus baldus, bet visomis įėjimais griebėsi į gaminti prekybinėms įstaigoms įrengimus, kadangi jų galima greičiau prigaminti už didesnę sumą, nors pareikalavimo tiek ir nėra.

Nesuka galvos "socialistiški" darbų vadovai ir dėl

nuostolių. Grigiškių popieriaus fabrike nuo 1956 metų iki šiol rūdijo iš užsienio importuoti įrengimai, kurių kaina daugiau kaip 270,000 rublių. O Kaune "Priedkalo" fabriko direktorius užsakė (nupirko) presą už 150,000 rublių, nors neturi ne tik pinigų tam presai sumokėti, bet ir vietos jam pastatyti.

NAUJAS AUKSTŲJŲ MOKYKLŲ VIRŠININKAS

Aukštojo ir specialinio vidurinio mokykloje paskirtas Vytautas Kuzminskas. Šis komitetas įsteigtas devynioms aukštosios mokykloms ir 69 technikams prižiūrėti. Ligi šiol tos mokyklos buvo daugiausia Maskvos ministerijų žinioje.

Tuo komiteto įsteigimu kalbamų mokyklų tvarkyta (Nukelta į 2 psl.)

Chruščiovo vizitas nepalikes optimistinių vilčių

JAV vyriausybė tiki, kad artimiausias žingsnis tolimesnės derybės su sovietais turėtų būti viršūnių konferencija, nes aktyviai įstrigusios užsienių reikalų ministerijų konferencijos atnaujinimas būtų neproduktingas.

Tuo reikalų sąjungininkų vyriausybės be pertraukos tariasi nuo pat Chruščiovo vizito pabaigos. Anglai, kaip žinoma, buvo pirmieji viršūnių konferencijos šalininkai. Prancūzų pažiūra tuo tarpu nėra labai aiški, bet tikimasi, kad jie priartės, ypač po to, kai Chruščiovas sutiko neterminuoti Berlyno statuso sprendimo.

Valstybės departamentas pabrėžia, jog reikia vengti perankstyvų vilčių, kad Chruščiovo vizito pasėkoje galinti sumažėti tarptautinė įtampa, nors, tų pačių sluoksnių teigimu, vizitas kai kuriais požūriais buvęs naudingas. Esą, Chruščiovas pats pamatęs ir galbūt atsiskęs kai kurių klaidingų pažiūrų į šio krašto gyvenimo lygį ir progresą; amerikiečiams politikams buvusi gera proga pažinti Sovietijos diktatorių ir jo galvojimo būdą. Svarbiausia, Chruščiovas atsiskęs Berlyno klausimo sprendimą terminuoti, tuo būdu pašalindamas užtvaras tolimiesiems pasitarimams.

Kada viršūnių konferencija turėtų įvykti, tuo tarpu nežinoma.

Jungtinių Tautų plenumė pradėtas diskutuoti Chruščiovo pasiūlytas nusiginklavimo planas. Prieš jį, kaip vienašališką ir nerealią, pasisakė Prancūzijos užs. reik. min. Murville. Savo kalboje jis pabrėžė, kad nusiginklavimas pirmoje eilėje esanti politinė problema ir todėl pirmieji nusiginklavimo žingsniai turi būti daromi politinėje arenoje, surandant sprendimus esantiems konfliktams, pirmoje eilėje Berlyno klausimui. Jis siūlė, kad dešimties tautų nusiginklavimo grupė, kuri kitais metais susitiks Žene-

Rochesterio lietuviai, kartu su kitų tautybių žmonėmis, demonstruoja miesto gatvėmis prieš Chruščiovo lankymąsi Amerikoje. Eisenoje dalyvavo virš 2,000 asmenų. Vietos spauda plačiai aprašė šią demonstraciją.

R.A. Bliudniko nuotrauka

"JEI EISENHOWERIS DRAUGAUJA SU CHRUSČIOVU, KODĖL AŠ NEGALIU?"

Irano šachas iškelia naują problemą Vid. Rytuose

Chruščiovas ir Eisenhoweris, susitikę Ženevoje 1955 metais, kalbėjo apie taikos reikalingumą. Tuo pačiu metu, kai jiedu ten tarėsi, Maskva pradėjo slapstas derybas Vid. Rytuose. Jos baigėsi ginklų tiekimu Nasserui. Taip Maskva pradėjo naują akciją savo įtakos sferai išplėsti.

Kremlius įvėlė Vid. Rytus į neramumus, ir pasaulis atsidūrė ant karo briaunos. Nasseris klaidžioja tarp tikro neutralizmo ir simpatijų Kremlui. Irakas, nusisukęs nuo Vakarų, pamažu slensta į sovietinį bloką.

Ši istorija primenama ryšium su pastaraisiais Chruščiovo - Eisenhowerio pasitarimais "Dovydo stovykloje". Nes, viso pasaulio akimis nukrypus kitur - į Washingtoną, Berlyną, Laosą - pradėjo bręsti kita Vid. Rytų krizė, šį kartą Irane. Jei Iranas sugniūš - tai reikš Bagdado pakto galą, reikalingą revizuoti JAV strategijos pagrindus ir gal net - karą.

Kai Irakas išstojo iš Bagdado pakto, JAV pasirašė abipusės gynybos sutartis su jo likučiais - Turkija, Iranu ir Pakistanu. Naujosios sąjungos ministrai praėitą žiemą susitiko Karačyje. Bet, vos tik Irano premjerui atvykus į Karačį, Teherane atskrido sovietų delegacija, bandydama įkalbėti šachą pasukti į neutralumą. Tik Britanijos gynybos ministeriui Sandys ir Turkijos premjerui Menderes atskridus, pavyko šachą įkalbėti, kad jis pasiųstų rusus namo.

Dabar, suderindami laiką su Chruščiovo - Eisenhowerio pasitarimais ir naujos Bagdado pakto konferencijos išvakarėmis rusai pradėjo iš naujo spausiti Pakto, kuris neseniai pakeltė vardą į CENTO (Centrinės Azijos gynybos organizaciją) nariai šią savaitę. Tai iš dalies keistoka, atsiminus, kad JAV, nors ir dalyvauja įvairiuose CENTO komitetuose, nėra pilnas pakto narys.

Po antikomunistinių vadų egzekucijų Irake Turkija suostė, kas dedasi Irane. Ankara nutarė prašyti atidėti CENTO konferenciją. Oficiali priežastis nurodoma kad Britanijos, vienintelio Vakarų nario tame pakte, užs. reik. min. Selwyn Lloyd negalys konferencijoje dalyvauti dėl Anglijoje vykstančių rinkimų. Faktinė priežastis yra Iranas. Tikimasi, kad tenykščius neutralistus bus galima prislopinti iki naujos konferencijos datos. O tuo tarpu Pakistanas ir Turkijos prezidentai darys žygių, kad šachas nepadarytų nuolaidų sovietams.

Nelaimai Chruščiovo lankymasis Amerikoje susilaukė neigiamų pasėkmių Teherane. Šachas sakęs: "Jei Eisenhoweris gali draugauti su Maskva, kodėl negaliu aš?"

Maskva stengiasi Teheraną įtikinti, kad CENTO paktas esąs bevertis. Teheranui tai yra labai jautrus momentas, nes po paskutiniųjų prokomunistinių Kasemo vyriausybės ėjimų grėsmė atsidurti komunistų spaudime Iranui padidėjo. Maskva toliau reikalauja, kad Iranas nestatytų geležinkelio linijos link Turkijos, už tai žadėdama ekonominę ir politinę globą.

Washingtonui iškyla nauja sunki problema. Tiesa, abipusės gynybos sutartimi yra padaryti dideli įsipareigojimai ginti Iraną, bet šachas skundžiasi, kad amerikiečių personalas nesąs draugiškas, taip pat nesąs nuoširdaus ryšio su Washingtonu. Jei iš JAV pusės nebus parodyta naujų draugiškumo gestų Iranui, neišvengiamai bus beliks iš buvusio Bagdado pakto.

Ekskursantas "šoka"!

Degtinės, muzikos, merginų! - sukomandavo kompartijos paskirti globėjai, amerikiečiams ekskursantaams Lietuvon atvykus. Štai ekskursantas Jonas Lazauskas iš Brooklyno "lanko Lietuvą ir žiūri, kaip ten žmonės gyvena"... Užpiltos akutės sunkiai begalėjo pamatyti ką nors daugiau, kaip tą nieko sau moteriškutę... Negi jis gali pasakyti, kad Lietuvoje dabar nelinksma?

Valstiečių Liaudininkų suvažiavime Clevelande, dr. J. Pajaujis, darydamas tarptautinės politikos apžvalgą, pareiškė: "Mano geriausias informatorius yra barzdaskutys!"

DIRVA THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit). 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorporuoti), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344.

Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Paskui dolerį aklai bėga Amerikos turtuoliai

Jau daugeliu atvejų esam pastebėję labai liūdną reiškinį: JAV didieji pramonininkai ir pirkliai, kada susitinka su aukštais sovietų valdžios pareigūnais, tiesiog dvigubai lankstosi ir pataikauja, kad tik daugiau pagautų dolerių. Šiuo atveju jie visiškai užmiršta bet kokią savigarbą. Jie drauge sėda į tas pačias kėdes ir prie to paties stalo su pramonininkų ir prekybininkų likvidatoriais anapus geležinės uždangos, kad tik daugiau iš to bendro sėdėjimo uždirbtų. Jie niekaip neprišverčia pagalvoti, kad jų parduodami fabrikų įrengimai ir kiti kurie gaminiai vėliau gali labai vykusiai patarnauti jų pačių laidotuviams.

Ypač tokie reiškiniai per daug neskanūs buvo čia, iš Maskvos lankantis Kazlovui, o dar ypatingiau lankantis pačiam Chruščiovui. Ir ne vienas iš mūsų, kada per televizijos stoties rodė pramonininkų ir didžiųjų pirklių labai pagarbą laikyseną Chruščiovui, buvo net ranką pakėlę sudaužyti tą televizijos vaizdą. Žinoma, tai nieko nebūtų gelbėję. Daug geriau šiuo atveju būtų buvę, jei tie besilankstantieji turtuoliai būtų turėję progos po savo nosimis pajusti jų luomo žmonių likvidatorių anapus geležinės uždangos kumštį. Na, jei nepajuto dabar, tai, tuo keliu eidami, tikrai kada nors pajus. Ir tai bus, kaip New Yorko demo n s t r a n t a i, Chruščiovui lankantis plakatuose rašė: "Vaišinkit ir girdykite šiandien, mokėsite vėliau"... Mokėsite pačiu brangiausiu mokėsiu: visais savo turtais ir savo pačių krauju.

Šio krašto daugumos didžiųjų pramonininkų ir prekybininkų gobšumas prašoka jau visokį padarumą saiką. Kartais jie dėl dolerio gatavi išsirengti ir miniai stebint gatavi pradėti nuogų lenktynes. Ir žinoma, nereikia stebėtis, kad toks Chruščiovas tai mato. O matydamas sako, kad jam daug lengviau susikalbėti su JAV didžiuliais kapitalistais, negu su JAV darbininkų vadais.

Tokį apgailėtiną pramonininkų ir stambiųjų pirklių elgesį matant, mums daug prasmingiau skamba ir Chruščiovo nedviprasmiškas grasinimas: "Mes jus palaidosim". Kaipgi jis negali palaidoti, kada patys JAV kapitalistai pirmieji į tas laidotuves skuba. Tiesa, skuba ne gedulo rūbus apsisivilkę, bet tautų pavergėjo dolerį matydami ir jį būtinai norėdami gauti.

Šiais laikais, kada eina intensyvi kova tarp dviejų sistemų, tarp laisvės ir naujų amžių vergijos, reikia, kad į tą kovą visi savo pajėgumu, savo materialiniais ir dvasiniais turtais įsijungtų. Toje kovoje vienos pusės susiskaldymas, nesiorientavimas arba net pataikavimas gali būti tikrąja pralaimėjimo priežastimi. Ir šiuo atveju, laisvės pusėje stovintieji, tokioje apgailėtinoje padėtyje yra atsidūrę. Ir svarbiausia, kad tą susiskaldymą atstovauja ne toji klasė, kuriai naujųjų amžių vergijos skelbėjai žada viską, bet tie, kurie daug turėdami, godumo apėsti dar daugiau nori, patys į būsima, bet jų neįžiurimą pralaimėjimą skuba.

Komunizmas, kuris iki šiol niekam nėra gero davęs, išskiriant tik pačius į valdžią susėdusius, esant tokiam nesiorientavimui ir susiskaldymui, labai lengvai prasiskina kelią. Tos sistemos nemėgstantieji už pinigų jiems pagelbsti įsivertinti, kad po to sulauktų ir savo eilės.

Labai kietoj idėjinė kovo, kokia eina tarp laisvės ir komunizmo šalininkų, beidėjiniai kareiviai yra patys pavojingiausi. O tokiais pilnai yra JAV pramonininkų ir stambiųjų prekybininkų nemaža dalis. Ne kur kitur, bet ties jų durimpirmausia turi sustoti saugumo pareigūnai. Nes jie, frakuoti ir doleriais turtingi, pirminiai eina komunizmui talkinti ir savo kraštą būsimo nelaimės klanan

Ciolekas (Vytautas Sabalys) ir Zbigniewas (Leonas Barauskas) Milžino Paunksmę II veiksmė. Šis Sruogos veiklas bus vaidinamas vienintelį kartą Clevelande spalio 11 d. Bilietus galima iš anksto įsigyti Dirvoje. Veikalą režisuoja Birutė Pūkelevičiūtė.

MOTERYS LIETUVOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

mas iš Maskvos nepanaikinas. Juk yra gi Vilniuje, pavyzdžiui, Valst. plano, arba Valst. saugumo komitetai, tačiau atitinkami maskviniai komitetai vistiek daugiau sprendžia, kaip vietiniai.

PATIKO KREDITAS

Penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose rengia-

paskandinti. Eina godumo vedini, paskui dolerį bėgdami, savo kraštui nelaimę užtraukdami.

Pavieniam asmeniui su tokiu reiškiniumi beveik neįmanoma kovoti. Prieš tai kovą gali skelbti tik organizuotos grupės, tokius pramonininkus ir prekybininkus boikotuodami. Bet prieš tai pajėgiausiai gali kovoti pati valstybinė organizacija. Žinoma, jei ji pati turi aiškius principus ir dar aiškesnį kovos planą.

Ar tokį ryškų kovos planą turi šio krašto vadovybė, verta rimtai galvoti, svarstyti ir esamą padėtį ryškinti.

B. Gaidžiūnas

si atidaryti krautuves, kuriose bus galima pirkti vadinamosios ilgo vartojimo prekes kreditan. Tokios prekės bus: "radiolos" (radio imtuvo ir fonografo kombinacija) radijo imtuvai, foto kameros, dviračiai, motociklai, valčių motorai, medžiokliniai šautuvai, laikrodžiai, siuvamos mašinos, net ir vilnoniai bei šilkiniai drabužiai.

Kreditan tokias prekes bus galima pirkti tik tose krautuvėse, ne betkur. Įmokėti reikės ne mažiau kaip 25% kainos, o išsimokėjimas bus išdėstomas nuo 6 iki 12 mėnesių.

Ligi šiol kreditan pardavimo sistema bolševikų buvo labai smerkiama. Dar po Nixono lankymosi agitatoriai įtikinėjo, kad Amerikoje taip labai persama išsimokėtinai pirkti sistema esant didžiausia darbininkijos nelaimė ir kapitalistų išgalvota išnaudojimo priemonė.

Dabar Tiesa skelbia, kad "prekės kreditan — didelis patogumas darbo žmonių". Tačiau tą patogumą tuo tarpu organizuoja tik didžiųjų miestų "naujamajai klasei".

NEATSARGIEMS VAIKUOTOJAMS KALĖJIMAS IKI 15 METŲ

Po tam tikros propagandinės savaitės, kurios metu buvo mokoma ir raginama tvarkingai bei atsargiai važinėti automobiliais, Lietuvoje paskelbtas įsakas, kuriuo numatomos baudmės už auto susisiekimo taisyklių pažeidimus. Už pavojingus prasižengimus numatytas kalėjimas iki trejų metų, o jei dėl pažeidimo įvyko nelaimė, tai iki 10 metų ir net iki 15 metų, jeigu taisyklių peržengimas bus pripažintas buvęs piktybinio pobūdžio. Prie piktybinio pobūdžio pripažinimo gali prisidėti vairuotojo girtumas.

Iki penkerių metų kalėjimo baudmės numatytos net ir auto transporto pareigūnams, kurie atsakingi už netvarkingos mašinos ar neblaivaus vairuotojo išleidimą į kelią.

Pastaruoju laiku automobilių nelaimės Lietuvoje ne-

Nepageidaujamo svečio pėdsakai

Leiskite prie Jūsų rugsėjo 28 d. straipsnio pridėti dar kelias pastabas.

Prezidentas ir Chruščiovas vienas kitą giria. Bet Chruščiovas prezidentą giria labiau. Man tai atrodo įtartina.

Prezidentas sako, kad klūtys viršūninei konferencijai suaukti jau išnyko, o Chruščiovas sako, kad prezidentas klydo, jeigu jo reikalavimus dėl Berlyno vadino ultimatais. Reiškia, Chruščiovas savo reikalavimų nepakeitė, o tik prezidentas pakeitė savo nuomonę apie tuos reikalavimus.

Prezidentas pareiškė, kad nėra jokių garantijų dėl Berlyno likimo, nes dar nežinia, kaip bus susitarta. Vokietijoj dėl to išsigando, nes atrodo, jog prezidentas negarantuoja, ar jis nesutiks visiškai nusileisti Chruščiovo reikalavimams. Prezidento sekretorius atskubėjo su paaiškinimu, kad taip blogai prezidento posakio nereikia suprasti. Bet kaip gi jį suprasti?

Chruščiovas Maskvoj po kelionės spindėjo skaisčiau už sau-

lę. Kalbėjo apie kelionę. Kaip Cezaris: nusikridau, pamokiai ir sutvarkiau amerikiečius. Prezidentas ir visi kiti, anot jo kalbos, esą labai nuolankūs ir klusnūs mokiniai... Tik dviem dalykais Chruščiovas nepatenkintas: R. Nixonu ir "pabėgusiais fašistais". Skundėsi, kad Nixonas "pylė šaltą vandenį ant skaudančio danties", o tuos "pabėgusius fašistus" ir amerikiečius, kurie jiems pritarę, reikalavo viešai išplakti ir nusiųsti juos į "pragarą kančias".

Prezidentas buvo užsiminęs apie padėtį Azijoje, bet Chruščiovas dėl to ėmė pykti, tai apie tai nekalbėjo. Kadangi Chruščiovas prezidentą giria, kaip labai sukalbamą, tai matyti, kad prezidentas nepykė jo tokiais dalykais, kaip Europos pavergtosios tautos. Tačiau Amerikos spauda nesivaržė ir priminė jas, neišskiriant ir Lietuvos, kiekvieną kartą kai Chruščiovas kalbėjo apie nesikišimą į kitų tautų vidaus reikalus ar nesistengimą savo santvarką primesti kitiems jėga. Bet Chruščiovas tuos tiesius spaudos žodžius praleido negirdomis.

S. Kirtiklis, Brooklyn

paprastai padažnėjo, todėl griežiamasi ypatingai griežtų priemonių.

PUSSEPTINTO TUKSTANČIO KAZLAUSKŲ

Lietuvoje dabar esama pusseptinto tūkstančio Kazlauskų, iš jų 2200 Kazlauskų vyrų, vyresnių kaip 16 metų.

Stankevičių esą 4300. Atrodo, kad Kazlauskai ir Stankevičiai šiuo metu Lietuvoj gausiausi.

Tos įdomios smulkmenos pranešėjas mini ir rečiausią bei trumpiausią pavardę. Klaipėdoj esąs vienas asmuo, kurio vardas Aleksandras, o pavardė — Y... Tokia pavardė visoj Lietuvoj esąs jis tik vienas. Pasirodo, jis — korėjietis, kažkurio būdu atsidūręs (ar atitremtas) Klaipėdon.

LIKAS NELIKO NUSKRIAUSTAS

Albinui Likui "leista eiti" LTSR Aukščiausiojo Teismo Pirmininko ir Aukščiausiojo Teismo Prezidiumo pirmininko pareigas.

Albinas Likas apie šešetą pastarųjų metų buvo LTSR Teisingumo ministras. Seniau buvo juokaujama, kad Sovietija teisingumo ministeriją turi (neturėdama teisingumo) tik todėl, kad Vengrija turi admirolą (neturėdama laivyno ir jūros). Pagaliau Maskva nutarė savo teisingumo ministeriją panaikinti. Lietuvoj Likas įrodinėjo, kad jo ministeriją reikia palikti, nors kiti sakė, kad nereikia. Pagaliau ministerija tapo panaikinta, bet Likui leista eiti pareigas (negalutinis paskyrimas) teisme, kuris perėmė teismų priežiūros ir administracijos pareigas.

(LNA)

PAMOKA

Rytų Berlyne į Spree upę įkrito tūlas žmogelis. Nemokėdamas plaukti, jis visomis jėgomis šaukiasi pagalbos. Ant tilto sustoja kitas vyras, pasižiūri į upę ir klausia:

- Na, drauge, ar moki rusiškai?

Skęstas, tikėdamasis greitesnės pagalbos, aiškina:

- Taip, tovariščiau, neseniai išmokau rusiškai!

Vyras ant tilto trukteli pečiais:

- Na, matai. Geriau būtum per tą laiką išmokęs plaukti! (tp)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Z. REAKŠIAUS PASTABOS TEISINGOS

Z.V. Rekašiaus pastabos apie titulų (Dirva, Nr. 72) yra teisingos ir plunksnos (rašomos) mėgėjams išsidėtinus. Šia pačia tema jungiu ir pasakė.

Prieš porą metų, buvojant Chicagoje, ėjo kalbos apie įvykusią kokią tai ar šeimos ar giminės šventę — vestuves, jubiliejų ar pan. Viena iš puotoje dalyvavusių ponijų pasakojo savo draugei, kad tik "aukštuomenė" buvo kviečiama: jei, pav., iš kariškijos, tai tik nuo pulkininkų šeimų ir aukščiau.

"Bet brangioji", — nesuprato puotoje nedalyvavusi ponė, "tavo vyras 1940 buvo tik leitenantas, kodėl jis kvietė..."

"Jei Lietuvoj, tai dabar jis būtų buvęs pulkininku!" — atkirto pirmoji ir tęsė puikių vaišių raportą.

A.V. Dundzila, Altadena

PAVELDĖJIMAS IŠ RUSŲ SPAUDOS

Prie įdomių ir teisingų B. Railos pastabų apie laiškus redakcijoms (Dirva, rugsėjo 24) priduriu dar vieną. Mūsų spaudos tradicijos yra žymia dalimi paveldėtos iš rusų spaudos, kadangi pirmieji mūsų žurnalistikos žingsniai buvo žengti žmonių, kurie tą spaudą buvo daugiausia tematę ir prie jos pripratę. O rusų spaudoj tos tradicijos nebuvo. Rusų spaudos ir sąlygos buvo nepalankios tokiai tradicijai. Ne ką jos tepalankesnės buvo ir Lietuvoj. Turiu galvoj čia ne tiek didesnio ar mažesnio griežtumo cenzorius, kiek visoj visuomenėj įsigalėjusią pažiūrą, jog laikraščiai nederą leisti tose pačiose skiltyse pasireikšti įvairioms, nesuderintoms pažiūroms.

A. Arnoldas, Wauten

PASAKĖ, KODĖL NEATVYKO Į CLEVELANDĄ

Clevelande gyvena priemilijonierius Eaton. Iki prieš kelias dienas jis apgailėstavo, kad į Clevelandą neatvyko jo geras draugas Chruščiovas. Esą, jis Chruščiovą kvietęs. Ir Chruščiovas labai norėjo būti Clevelande, bet rusų ir JAV saugumo pareigūnai tam pasipriešino, nes Clevelande gyvena labai aktyvūs paskutinio karo tremtiniai.

Mano nuomone, labai gerai, kad Clevelandas išvengė šios gėdos. O jei Clevelandui ta negarbė būtų tekusi, tai jo piketuoti būtų susirinkusi pasigėrėtinai didelė masė. Juk vien tik protestuoti, kad Chruščiovas į JAV pakviestas, žygiavo per 10,000 dalyvių. St. A-tis, Cleveland

SAVE SAFELY

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH **October 15th** EARN INTEREST FROM **October 1st**

Earn **4%** ANTICIPATED RATE

Save-by-Mail...

ASK FOR FREE SAVE-BY-MAIL KIT

613 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6236 St. Clair Avenue

at **ST. CLAIR SAVINGS**

AMERIKOS LIETUVIAI GYDYTOJAI IR JŲ VISUOMENINĖ VEIKLA

Iš pranešimo lietuvių gydytojų suvažiavime

Kiek yra lietuvių gydytojų JAV, tikrų žinių nepavyko surinkti. Dr. A.L. Graičiūnas 1929 m. paskelbė žurnale "Medicina", kad JAV jis rado 111 medic. gydytojų ir 45 dantų gydytojus. Iš viso 156. 1931 metais tas pats Graičiūnas įdėjo į "Mediciną" tokią žinią: JAV yra 200 med. gydytojų ir dantų gydytojų ir tik 6 asmenys gyvena iš kitataučių, o bent 70% gyvena iš lietuvių. Kiek priaugo senos kartos gydytojų beveik per 30 metų, tikrų žinių trūksta.

Pasaulio Lietuvių Žinynas duoda tokius skaičius, nors tas sąrašas nepilnas:

JAV senos kartos ir DP gydytojų 278, Kanadoj 29; iš viso 307. Dantų gydytojų JAV 62, Kanadoj 5; iš viso 67.

Kiek atvyko DP gydytojų? Dr. A. Garino surinktom žiniom, Iliinois valstybėj yra apie 200 - 220, Ohio valst. 60-70, New Yorko valst. 60-70, Michigano valst. 10-15. Iš viso 330-375, vidurkis apie 350.

Pridėjus senosios kartos apie 100 gydytojų, iš viso gausim JAV apie 450 lietuvių gydytojų. Kanadoj yra apie 30 lietuvių gydytojų. Kituose kraštuose: P. Amerikoj (Argentinoj, Brazilijoj, Venezueloj) lietuvių gydytojų yra apie 20, Australijoj - apie 15, V. Vokietijoj ir Anglijoj apie 15. Taigi dar prisideda apie 50. Tad iš viso laisvam pasaulyje yra apie 530 lietuvių gydytojų.

Nors JAV vienas gydytojas vidutiniškai tenka apie 750 gyventojų (1:750), bet lietuviams gydytojams šitas santykių neišaiškomas. Jei JAV lietuvių skaitoma, su čia gimusiais, apie 500,000 (pusė milijono), tai lietuvių gydytojų, imant santykį tik 1:1,000 (o ne 1:750), privalėtų būti apie 500. Vienok tiek jų nėra. Atsimenant, kad senųjų gydytojų buvo apie 100, tai vienas gydytojui tenka apie 5000 savo tautiečių.

Padėtis pagerėjo, kai į šį kraštą tarp 1949 - 50 m. atvyko apie 25,000 tremtinių iš Europos, daugiausia iš Vokietijos, o su jais apie 350 gydytojų. Kai kurie iš jų atkeliavo vėliau, DP įstatymui nustojus veikti, kai baigė Vokietijos ir kitus Europos universitetus.

Nors bendras lietuvių gydytojų skaičius JAV dabar siekia 450, vienok santykis yra žemesnis už vidutinį šio krašto gydytojų santykį 1:1,000 arba 1:750. Dabar 450 lietuvių gydytojų tenka 500,000 lietuvių, arba 1:1,100. Todėl lietuvių gydytojų iki šiol būtų permažai, jeigu visi lietuviai kreiptųsi tik pas savo tautos gydytojus. Jei kartais JAV lietuviai taria, kad jų skaičiai šiam

DR. V. TERCIJONAS

krašte siekia vieno milijono, tai lietuvių gydytojų skaičius, imant santykį tik 1:1,000, turėtų būti apie 1,000, bet abi prielaidos yra toli nuo tikrovės ir aiškiai perdėtos.

Nors gydytojų profesija Amerikoj, kaip ir Lietuvoj, laikoma pagarboj ir skaitoma pelninga, vienok Amerikos lietuviai taip nesiveržė į šią profesiją, kaip kitos tautos, ypač žydai, kurie turi labai aukštą nuosimtį savo tautos gydytojų, lyginant su jų tautos skaičium. Ne 1:1,000, bet gal 1:500 ar net 1:250.

Šitie santykiai gali paryškėti iš Lietuvos pavyzdžių. Nepriklausomoj Lietuvoj 1939 m. buvo apie 2 milijonai lietuvių, o gydytojų lietuvių skaičius prieš Antrąjį Pasaulinį karą siekė apie 500, t.y. vienas lietuvis gydytojas atitiko apie 4,000 (1:4,000) jų tautybės gyventojų, o žydų Lietuvoj gyveno apie 200,000 ir jų tautybės gydytojų buvo priksaitoma apie 400, t.y. vienas gydytojas žydams atitiko apie 500 jų tautybės žmonių (1:500). Kitaip tariant, žydai Lietuvoj proporcingai turėjo 8 kartus daugiau savo tautybės gydytojų, lyginant su lietuviomis. Tai yra įrodymas, kad lietuviai nepakankamai įvertino gydytojo profesiją, nors išeiti gydytojo mokslą buvo nelengva ir daugeliui stigo lėšų.

Tik tarp 1930 - 1940 m. lietuvių pradėjo kiek didesniu skaičium studijuoti mediciną. Turbūt neapsiriksime pasakę, kad beveik ta pati taisyklė pritaikoma ir Amerikos lietuviams, t.y., kad čia lietuviai dar mažiau domėjosi medicina ir palyginti retai kas išeidavo gydytojo mokslą. Svarbiausia kliūtis buvo: medicinos studijos ilgai tęsėsi ir buvo surištos su stambiom išlaidom.

Kur yra didesnės lietuvių kolonijos, ten susitelkė ir daugiau lietuvių gydytojų, būtent, Chicago, New York, Cleveland, Boston, Baltimore ir kt.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija, o vėliau Sąjunga

Čionykščiai lietuviai gydytojai turėjo Amerikos Lietuvių Doktorų Draugiją, kuri buvo įsteigta 1912 m. Dr. A. Graičiūnas buvo tos Dr-jos kūrėjas - narys ir sekretorius (1912-1919), vėliau Dr. Drangelis.

A.L.D. Dr-ją leido laikraštį "Gydytojas", skirtą sveikatos reikalams. Jis ėjo 1921 - 25 m. Jame gydytojai populiariai rašė liaudies sveikatingumo temomis.

A.L.D. Dr-jos buvo įsteigta 1919 m. Lietuvai Gelbėti Draugija, kuri veikė kelerius metus. Jos tikslas buvo ūkiškai padėti besikuriančiai Lietuvos valstybei. Jos pirmininko Dr. Biežio liudijimu, ta Dr-ją surinko lietuvių kolonijose apie 60,000 dol. pinigais ir apie 50 tonų įvairių rūbų, kurie buvo pasiūti Lietuvos R. Kryžiui, su kuriuo Dr-ją palaikė ryšius.

Prieš keletą metų "Naujienų" N. 237 (1951) buvo įdėta trumpa žinia, parašyta A.N. "Lietuvių gydytojų draugija persitvarkė", kurioj sakoma, kad prieš 40 metų Amerikos lietuviai gydytojai įsteigė savo draugiją, kurią angliškai pavadino "American Lithuanian Doctor's Association". Vėliau buvo išaiškinta, kad šis vardas yra klaidingas, bet jo keitimas buvo delsimas. Draugijos prezidentas Dr. K. Drangelis užsispyrė arba senąjį čarterį atnaujinti arba gauti naują su tinkamesniu draugijos pavadinimu. Taip pat jis reikalavo patobulinti konstituciją (įstatus), pagyventi veiklą ir gauti daugiau narių. Praleista buvo, berods, 5 posėdžiai šių ir kitų klausimų svarstymui. Čarterio reikalas buvo pavestas Dr. P. Zallui, kuris greit jį gavo ir užregistravo. Nors draugijos nariai yra medicinos ir dantų gydytojai, ji buvo pavadinta - Lithuanian American Medical Association - Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga.

Draugija ne tik pakeitė savo vardą, bet ji nutarė traukti ir savo narius visus etiškai praktikuojančius gydytojus, ar jiebūčių baigę mokslus Amerikoj ar Europoj, t.y. priimti nariais ir gydytojus tremtinius, atvykusius į šį kraštą po Antrojo Pasaulinio karo. Šitos reformos ėjo ir toliau ta prasme, kad A.L.G. Sąjunga užsibrėžė apjungti visus Amerikos lietuvių medicinos ir dantų gydytojus per jų organizacijas.

1957 m. rugpiūčio 31 d. ir rugsėjo 1 d. Chicago buvo sušauktas Amer. Lietuvių Gydytojų Dr-jos pirmas suvažiavimas, o 1959 m. rugsėjo 6 ir 7 dd. Clevelande įvyko antras, kiek kitonišku vardu: Amerikos (J.V.) ir Kanados Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų suvažiavimas.

New Yorko Lietuvių Profesionalų Draugija

Tai žymiai jaunesnė, įsteigta 1933 m. ir gyvavo iki Antrojo Pasaulinio karo pradžios (1942 m.), kol didelė narių dalis nepateko karo sūkuriui. Draugija nebuvo likviduota, tik karo metu pati save suspendavo. Draugija po karo nepradėjo veikti, todėl ją

Dr. Briedžio ūkyje, pasinaudodami gražiu rudens oru, lankėsi jo bičiuliai agronomai, pasižiūrėti, ar šeiminkininkui pasisekė pripildyti aruodus. Nuotraukoje: ūkio šeiminkininkas dr. agronomas Briedis su žmona, agr. F. Manelienė, agr. Vaičiū, buvęs Marijampolės cukraus fabriko direktorius. Antroje eilėje stovi: Lietuvių agronomų draugijos valdybos pirmininkas A. Ruibys ir dr. J. Daubaras.

B. Beržinio nuotrauka

reikia skaityti mirusia.

Laikas būtų išieisti jos istoriją pagal užsilikusius archyvus. Tai buvo grynai nepartinė organizacija, kurios tikslai buvo visuomeniniai ir socialiniai. Jai priklausė gydytojai, dantų gydytojai, kunigai, advokatai, farmaceutai, chemikai ir kiti lietuviai profesionalai. Narių turėjo iki 27. Savo ruožtu, ji išlaikė lietuvių kalbos kursus prie Columbia universiteto (parūpino stipendijas norintiems mokytis.) Kursų vedėju buvo J. Rimavičius (Raymond) - jau miręs. Jai priklausė šie gydytojai: Jonas Valiukas (Waluk), gimęs Lietuvoj, Juozas Paulionis, gim. Amerikoj, Jonas Misevičius (Message), gimęs Lietuvoj, Edvardas Žukauskas, gimęs Amerikoj, A.J. Stalukas, gimęs Amerikoj, Mindaugas Mikolainis, gimęs Amerikoj (jau miręs). Dantų gydytojai: Antanas Petrika (Petrick) ir Bladas Vencius, abu gimę Lietuvoj.

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija

Veikia nuo 1951 m. vieton mirusios Profesionalų Dr-jos. Ji apjungia tik gydytojus ir dantų gydytojus. Nors New Yorke ir jo apylinkėse gyvena per 50 lietuvių gydytojų, bet užsirašiusių į Draugiją ir mokančių nario mokestį yra tik 31.

Kaip rodo Dr-jos narių sąrašai, ne visi New Yorko apylinkės gydytojai, net iš DP, stoji į Dr-jos narius ir ją remia. Toks gydytojų nuosėlus laikymasis Gydytojų Dr-jos atžvilgiu ir jos ignoravimas, daro Dr-ją mažiau pajėgią ir neaktyvią.

Palyginus su Chicago Liet. Gyd. Dr-ją, New Yorko Dr-ją yra kiek skirtinga, nes jos nariai yra tik naujai atvykę gydytojai iš tremties. Seni ateiviai nedalyvauja, išskyrus tik vieną, tai dantų gydytoją A. Petriką, kuris yra valdybos narys (vicepirmininkas).

New Yorko Liet. Gydytojų Dr-ją daro kasmet vieną arba du visuotinius susirinkimus, ruošia vasarą iškilas (piknikus), žiemą banketus (vakarienes). Be to dalyvauja Balfo rinkliavoj, kaip atskiras Gydytojų Postas ir jo lėšomis šelpia ligonius ir ne-darbingus gydytojus ir kitus asmenis, gyvenančius Europoje ir J.V. New Yorko lietuviai dantų gydytojai turi savo atskirą dr-ją, laikosi kiek separatiškai, prie bendros Gydytojų Draugijos nesisėda, bet dalyvauja su G. dr-ją ruošiant piknikus ir banketus ir užtikrina jų pasisekimą.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija

Įsteigta 1956 metais. Centras Clevelande. 1959 m. Draugija turėjo 50 narių, jų tarpe nemažai jauno amžiaus, aktyvių ir su iniciatyva asmenų. Dr-ją be tiesioginio darbo du metus iš eilės paskyrė po 1,000 dolerių lietuvių meno ir kultūros laimėjimams atžymėti. Ir ateity pasi-rūšiusi tokias premijas kartoti. Draugijos nariai ir valdyba padėjo daug energijos, ruošiant 1959 m. antrą Amerikos Lietuvių

Gydytojų ir Dantų Gydytojų suvažiavimą Clevelande.

Kurie lietuvių laikraščiai turi sveikatos skyrius?

Mano žinios gal nebus pilnos, bet paduosiu keletą. "Draugas" pirmas įvedė nuolatinį skyrių sveikatos klausimais. Dr. Graičiūnas buvo pirmas to skyriaus vedėjas, dabar Dr. Račkus. Sveikatos klausimais skyrius turi arba turėjo šie laikraščiai: "Sandara" - vedėja Dr. Milda Budrys, "Dirva" - Dr. Degesys, Dr. J. Ramunis ir kiti, "Tėvynė" - Dr. S. Biežis, Dr. M. Nasvytis, Dr. V. Tumėnienė ir kiti, "Darbininkas" - Dr. A. Grigaitis, "Vienybė" buvo įvedus sveikatos skyrių, rašė Dr. S. Biežis, "Margaritis" - Dr. S. Biežis.

Ar yra Amerikoj lietuvių gydytojai, kurie kaip profesoriai dėsto medicinos mokyklose, ar dirba mokslo darbą kuriose įstaigose, ką parašė ir kuo pasižymėjo, žinių nedaug turiu. Man yra žinomas tik vienas čia gimęs lietuvis Dr. Andrius Akelaitis, miręs 1955 m. lapkričio 24 d., palyginant jaunam amžiuje 52 m. Jis buvo Rochesterio N.Y. ir Cornell universiteto N.Y.C. neurologijos ir psichiatrijos profesorius. Jis yra žinomas mokslinė literatūroje savo darbais apie įvairius smegenų susirgimus, ypač corpus callosum (sukietėjusį kūną). Jo gryną nesudarytą pavardę - Akelaitis galima rasti specialėj medicinos spaudoj.

Paminėjau tik vieną iš senųjų ateivių kilusių gydytoją. Yra jau kylančių žvaigždžių iš DP. Bet apie juos rašyti dar reikia palaukti.

Lietuvių gydytojų aukos ir stipendijos

Ar Amerikos lietuviai gydytojai skyrė aukų ar stipendijų Lietuvos universitetui Kaune ar kitom lietuvių mokyklom. Į tai negavau teigiamo atsakymo, kol "Naujienų" N. 5, 1952 m. neradau žinios, kad Dr. Silvestras Brenza, Chicago gydytojas, brolis John Brenza, lietuvių kandidato į County išdininkus, dovanojo \$5,000 Amerikos lenkų susivienijimo išlaikimui kolegijai (college). Šita žinia daug ką pasako. Būtent, kad lietuvių remiami kandidatai į valdžios vietas ir jų artimi giminės sėdi ant dviejų

kėdžių. Jie yra šiaudiniai lietuviai, nes jie šelpia lenkų mokyklas, o ne lietuvių, kaip turėtų būti.

Kaip išimtis ir sektinas pavyzdys minėtina Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija, kuri dvejus metus iš eilės paskyrė po 1,000 dolerių premiją lietuvių meno ir kultūros laimėjimams atžymėti.

Nepasiturinti Lietuva davė gražesnį aukos pavyzdį. Prof. Petras Radzickas (1864 - 1931), Kauno universiteto ausų, nosies ir gerklės ligų profesorius, mirdamas paliko 100,000 litų Kauno medicinos fakulteto studentų stipendijoms ir 20,000 litų auką ausų, nosies, gerklės ir akių klinikai statybai.

Čia norėčiau padaryti siūlymą, kad mūsų gydytojai ateity, kai pralobs, nepamirštų didesniems aukoms remti lietuvių reikalus.

(Bus daugiau)

on AUTO INSURANCE

Telefono pašauki m a s Jums gali sutaupyti daug dolerių apsidraudžiant Amerikos vienoj didelėj draudimo įstaigoj. Pašaukus jokio įsipareigojimo.

PAULINA MOZURAITIS-BENNET
Insurance Agent
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183
NATIONWIDE
MUTUAL INSURANCE COMPANY
HOME OFFICE - COLUMBUS, OHIO

Skautų "Aušros" tuntas, veikiąs Australijoj, Sydnėjuje, spalio 4 d. nuosavoj stovyklavietėj atšventė 10 metų veiklos sukaktį. Nuotraukoj tunto vadovybė. Pirmoj eilėj iš kairės: adj. A. Alčiauskas, tėvų K-to pirm. B. Stašionis, tunt. A. Dudaitis, skaučių sk. ved. M. Osinaitė, dviosios vad. kun. P. Butkus, N. Mauragytė ir G. Dryža. Antrojo eilėj: B. Žalys, K. Protas, A. Plūkas, V. Gaidžionis, V. Štiogeris ir R. Cibulskis.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

GOLD STAR DIENOS

pas jūsų gaso REIKMENŲ PREKYBININKĄ

Laikas pirkti **GOLD STAR Award Gaso PLYTĄ!** Pagamintą pagal **28 PAGRINDINIUS reikalavimus**

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

"Deja, Adomas Galdikas..."

Jau keli mėnesiai pas mane guli vieno Dirvos skaitytojo laiškas nuo Atlanto pakrantės. Norėjau ir turėjau jį atsakyti, bet vis nesisukubinau, nes ten iškeltas klausimas ir priekaištas nesensta. Priešingai, sulaiko tėkmę jis gali tik vis daugiau nokti, gilėti, aiškėti. Geriau jį būtų atsakyti po dešimt, dvidešimt, penkiasdešimt metų. Bet mano klausėjas ir aš pats - kažin ar išlaikysime tiek laiko šioje ašarų pakalnėje? Tad nebedelskime.

Laiškas parašytas labai gražiu braižu, lygiai palinkusiomis raidėmis, tokiomis aiškiomis, lyg piešte pieštomis. Gal dailininko. Bet greičiau braižytojo: raidžių išdėstyme per daug tvarkos ir lygumo, nematyti nei išsiblašymo, nei temperamento. Jis rašo...

"Gerbiamas, Atsakydamas į Dirvos redaktoriaus paklausimą, 'koks lietuvis dailininkas jums labiausiai patinka', jūs pareiškėte: - Deja, Adomas Galdikas... Toks pasisakymas mane labai nustebe. Jis man neaiškus, nes dviprasmiškas. Dar blogiau. Jis yra teigiamas ir kartu neigiamas. Pasisakote, kad Galdikas iš lietuvių dailininkų jums labiausiai patinka, ir čia pat tuoj apgailestaujate tokį savo nusistatymą. Toks 'teigiamas' atsiliepiamas apie dailininką yra kartu jo menkinimas ir beveik įžeidimas. Net gilesnis už šiaip jau atvirą įžeidimą. Ar negalėjote pasakyti savo tikros nuomonės be ironijos padažo? Nejaugi jūsų prigimtyje niekad neišsienka pašaipa ir ironija net ir tiems, kuriuos mylite, gerbiate ir sakotės, kad vertinate?"...

Tai va tau ir gerbiamas! Kaip indėno strėlė pervėlei man krūtine, parodydamas ne tik amnos trijų žodžių prieštaravimus, bet ir tą negirtiną mano "prigimtį": neigti teigiant, ironizuoti mylint.

Ką begalėčiau pasakyti? Nebent tik taip, kaip Algirdas Greimas "Lietuviškame liberalizme" aiškina dabarties žmogaus problematiką: "Gyventi nėra liuksus, gyventi yra sunku... Žmogui šiandien gyventi sunkiau, negu bet kada" (88 psl.)...

Deja, mano pasisakymo apie Galdiką forma nebuvo savita. Ji pasiskolinta.

Nebeatsimenu tiksliai kada, bet tai buvo tarp pirmojo ir antrojo pasaulinių karų, prancūzų literatų savitraštis "Les Nouvelles Litteraires" paskelbė savo šalies rašytojams ir kultūrininkams anketą: ką jie laiko didžiausiu Prancūzijos poetu? Atsakymų būta įvairių ir ilgų, bet pati trumpiausią davė rašytojas André Gide:

- Victor Hugo, deja...

Toje formoje maža žodžių ir daug minties. Negirdėjau, kad

tokį atsakymą kas būtų laikęs Hugo pažeminiu ar įžeidimu. Greičiau priešingai, visi tai laikė retu pagyrimu ir bešališkumu, parodytu iš rašytojo pusės, kuris nuo Hugo labai skyrėsi savo filosofinėmis ir estetinėmis pažiūromis. Gide, estetas, racionalistas, agnostikas, savo būdu klasikinės prigimties žmogus, po šio karo apdovanotas Nobelio literatūros premija, - visada stovėjo kitose plotmėse, negu Hugo, tas devynioliktojo amžiaus romantikas, demokratas, maištingas "politikas", kupinas putoto humanizmo. Bet pirmasis tauriai pripažino antrojo poetinę didybę, nors ir su apgailestavimu, sutuo "deja".

Kiek skirtingo turinio, bet lygiai tos pat formos pasisakymą galvojau būdiant tikslingiausią Adomui Galdikui. Jaučiu ir neabejoju jį esant man svetimą savo filosofinėmis ir kiek skirtingą savo estetinėmis pažiūromis. Taigi spėjau, kad jo, kaip modernaus dailininko vieta yra

dailininku ar meno kritiku, Mano troškimas buvo žymiai kuklesnis: anksti "įsimylėjęs" meną ir jausdamas jo, kaip labai svarbaus elemento būtinybę savo dvasios sąrangai, tetroškau būti "kvalifikuotu žiūrovu". Tam tikslui tik godžiai skaičiau įvairių meno istorijų ir filosofijų raštus, pasekdavau aktualiausių meno žurnalus, kur tik galėdama lankydamas mano muzėjus ir parodas...

Galdiko grafikos tekdavo matyti jo iliustruotose keliuose lietuviškose knygose. Kiek daugiau dekoracijų Kauno teatro spektakliuose. Bet daugiausia ir dažniausia jo tapybos kūrinių parodose. Mane jo kūrinių visada priversdavo ilgiau sustoti, susilaikydavo, visada kažkaip išsukdavę ryšį, tiesioginį kontaktą, tą santykį tarp kūrejo ir kūrybos vartotojo, kurį dabar jaunieji madingai pavadina "komunikacija".

Nebuvo ir nelieka nė krislo abejonių, kad tai geriausias, didžiausias, meniškiausias dailininkas, kokį ligšiol žino mūsų lietuviško meno raida.

pasidariusi savotiška ir nebedėkinga mūsų vėliausio laiko tėkmėje. Bet man nebuvo ir nelieka nė krislo abejonių, kad tai geriausias, didžiausias, meniškiausias dailininkas, kokį ligšiol žino mūsų lietuviško meno raida.

Tuoju po pirmojo karo, kai mes tebebuvo me vaikai, o jie visi dar jaunuoliai, Keturių Vėjų žurnalo "teoretikai" (K. Binkis, P. Tarulis), skelbdami mums reikalingos ir būtinos meno revoliucijos šūkius, didelio talento ir vilčių matė tarp muzikų - Gruodyje, o tarp dailininkų - Galdike. Šiandien, jau ilgesnėje laiko perspektyvoje, galima žymiai drąsiau tvirtinti, kad šie tada dar neatspėjami pramatymai labai pasiteisino. Tačiau Galdikas, kai anuomet, taip, deja, ir dabar vis tebėra didžiausios mūsų visuomenės dalies nepakankamai supratas, įvertintas ir pamėgtas. Jis vis tebėra per toli jos skonių raidos priešakyje.

Žinoma, meno kritikai, kurie yra plačiai kvalifikuoti žiūrovai, dažniausia sugeba greit ir gana tiksliai sugauti, kas paveikslu formoje ir idėjoje yra vertingiausia ir patraukliausia. Dėl Galdiko būta jau nemaža ginčų ir nesusipratimų. Pavyzdžiui, Aleksis Rannitas nepagrįstam kaikiurių mūsų katalikų nepasitenkinimui Galdiką yra pavadinęs didžiausiu lietuvių panteistu. Laimel ar nelaimel, bet tai atrodo arti tiesos. Nesvarbu objektas, - Galdiko paveiksluose universas, visa gamta, kiekvienas kalnelis, medis, užkampelis, laivas ar namelis prabyla mistiška kalba, viskas tarsi sudievinama, tarsi toji gamta būtų pati dievybė. Dailininkas visur ieško ir suranda kiekvieno objekto "magiką", kurią išsako tapybos priemonėmis.

J. Keliutis dar Lietuvoje kaudais Galdiko kūrybą taip pat gal teisingai, nors ir žiauriau ir gremėdžiškiau pavadino - "paleistuvavimas spalvomis". Tikrai, dar nė vienas lietuvis dailininkas taip aiškiai nesitaškė spalvomis, čia sutirštindamas jas iki "režiančio", skausmą iššaukiančio intensyvumo, čia vėl išgaudamas iš jų švelniausius ir subtiliausius virpėjimus. Toji spalva "žodyno" magika, toji jų gyvybė ir "panteizmas", man rodo, ir yra Galdiko meniškąjį didybę, su kuria jis kolkas neprilygstamai stovi lietuvių meno raidoje. Bet Keiliuocio pasakymas nėra labai geras. Galdiko tapyboje spalvos yra taip griežtai sutvarkytos, išgyventos ir logiškai pagrįstos, kad greičiau reikėtų kalbėti ne apie "paleistuvavimą", bet apie jų discipliną, jo kūryboje išmatyti ne spalvinio "ištvirkavimo", bet spalvinės doros elementus.

Kalbėdamas apie Leonardo da Vinci "Mona Lisa", André Mal-

Adomas Galdikas

Schwarzwaldo gamtovaizdis, 1948.

raux, gal kiek perdėdamas pasitebi, kad šios didingos Florencijos ponios paveikslas yra tapęs išraiška "aukščiausios inteligencijos ir subtiliausios pagarbos, kurią genijus bet kada yra įpėšęs į gyvo žmogaus veidą". Kam man belaužyti galvą dėl žodžių,

jamai "Minčiai", lietuvių pabėgėlių Vokietijoje laikraščiu, ir tam tikslui per porą savaitių kantriai išvaikščiojau visas Paryžiaus meno galerijas, kur dailininkai išstato savo naujausius kūrinius, idant daugiau apsišviečiau apie paskutines madas ir bendrą meno pokarinių kryptį atmosferą.

Atvykęs į parodos atidarymą, keturias ar penkis valandas labai atidžiai žiūrėjau jo paveikslus, užsirašinėčiau kylančias mintis, vaikštinėjau nuo vieno prie kito, spokočiau tai iš arti, tai iš tolo. Mano išpūdžių straisniai galvoje buvo jau veik gatavi. Prieš salę uždariant, kiti žiūrovai išsiskirstė, likau kone vienas, ir tik dabar priėjo prie manęs dailininkas, paėmė už peties, labai meiliai nusišypsojo ir staiga pasakė:

- Tai ką, žiūrėjai, žiūrėjai ir - nieko nesupratai...

Nepasakiau jam nė žodžio, bet savaime suprantama, tai man buvo tikras smūgis. Ir "Minčiai" po to apie parodą nieko neberašiau, nes kažkaip jautas negalys rašyti, jeigu dailininkas iš anksto yra taip tvirtai įsitikinęs, kad jo negalėjau suprasti. Man gi atrodė visai priešingai! Ne tik nebuvo nieko "nesuprantamo", bet kaip tik viskas aišku, skaidru ir suprantama ligi pat gelmių.

Ir kaip tik tos parodos metu kūrinius bežiūrint man pirmą kartą dingtelėjo tas žodis "deja", su viso apgailestavimų prasme. Nes jau mačiau Paryžiaus menų evoliuciją ir jos pasiskaidymą kitomis kryptimis. Galdiko kūryba - čia jau nebebuvo "paskutinis žodis", o greičiau "konservatyvi". Galvojau: jei tu, Adomai, čia būtum suruošęs tokią puikią parodą 1908 metais, na, dar 1918 ar net 1928 metais, tave būtų pasitikęs vakarų pasaulis, kaip naują genijų iš rytų, laukiamą maistininką, no-

vatorių, revoliucininką. Bet dabar, 1948 metais, deja, tau bus sunku "prasimušti"...

Ir tu, Adomai Galdikai, "nebeprasimuši" į novatorius. Bet tu pasilikai geras ir vis gerėjai savo kryptyje. Tu dar tebesi novatorius ir iš tiesų daugelio vis nesuprastas didysis talentas mūsų lietuviško meno raidoje. Ir nebus stebuklas, jei tavo kūrinių, kurių šutis paliksi po savo atkaklaus, pasiaukojusio, meniškai fanatiško darbštumo ilgų metų, kada nors prasimuš daug plačiau už lietuviškos visuomenės rėmų.

Niekad nebuvęs turtingas, nepajėgiau įsigyti nė vieno Galdiko paveikslu. Ir čia nebeturiu jokios progos į juos pažiūrėti ir net dėl toluo negaliu nuvykti į New Yorką pasidairyti naujausiose Galdiko parodose. Los Angeles mieste, tik Mykolo Biržiškos bute kabo vienas Galdiko paveikslas. Tai viskas, ką dar galiu galdikiško pamatyti, ten protarpiais apsilankydamas.

Tačiau esu įsitikinęs, kad nesigailėsi tie, kurie dabar įsigyja Galdiko paveikslų. Jei ne jie patys, tai jų vaikai ir anūkai kada nors supras, kokios vertės kūrinius jie turi. Na, ir kainos už juos tada bus mokamos keleriopai ar dešimteriopai didesnės, negu dabar.

Ir tik tada niekas iš mūsų palikuonių nebepavartosime to žodelio - deja...

KIEK KOMUNISTAI PELNO UŽ MŪSŲ SIUNTINIUS

Amerikos piliečiai išmoka milijonus dolerių "pyliavų" Sovietijai už teisę siųsti dovanų siuntinius anapus geležinės uždangos, - sakoma paskutiniame priešamerikinės veiklos tyrinėjimų komiteto pranešime.

Komiteto skaičiai aiškiai rodo, kad Rusija per pastaruosius kečius metus "už privilegiją palengvinti tenyksių gyventojų kančias" yra surinkusi 15 mil. dolerių (didžiąja dalimi iš pabaltiečių, - Red.). Lenkija 1954-58 metų laikotarpyje yra surinkusi apie 20 mil. dolerių. Taip pat nemaža pelniusios yra Čekoslovakija ir Vengrija.

Tikiu keliu surinkti pinigai yra naudojami "komunistų veiklai finansuoti laisvajame pasaulyje" - sakoma pranešime.

(tp)

Be žodžių.

Adomas Galdikas

V. Maželio nuotrauka

OCT.
5
OCT.
6
OCT.
7
OCT.
8
OCT.
9

5 DIENOS LIKO!

Visi santaupų įnašai į *Society* prieš ar iki spalio 9 d. už paskutinį metų ketvirtį gauna nuošimčius nuo spalio 1 d.

DABAR LAIKAS TAUPYTI

bet kurioje patogioje vietoje

Society

NATIONAL BANK

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Žvalgybų kova

FBI VIRŠININKAS ĮTIKINA TRUMANA

Marta Dodd buvo didelė šnipė. Bet ją paklupdė dar didesnis šnipas.

Kas buvo tas žmogus, apie kurį sovietinio špionažo šefas Meksikoje tvirtino, kad jis esąs geriausias amerikiečių šnipas?

Boris Morros istoriją reikia pradėti nuo 1945 m. gegužio mėnesio dienų, kurios buvo svarbios tiek Rusijai, tiek Amerikai, tiek visam pasauliui.

Tomis švelniomis, maloniomis gegužio dienomis Amerika pergyveno linksmas pergalės nuotaikas. Reicho kanceliarijos kieme Berlyne guli apdegęs laivonas žmogaus, kuris svajojo tapti tūkstantamečio reicho viešpačiu. Hermanas Goeringas, kuris kadaise praleido naktį su Marta savo medžioklės namelyje, yra sąjungininkų belaisvis. Vokiečių generolai pasirašė besąlyginę kapituliaciją.

Jau tik savačių ar mėnesių klausimas, iki japonai, kurie prieš ketverius metus užpuolė Pearl Harbour, padės ginklus. Išvestieji žino, kad Amerika jau turi visa naikinantį ginklą. Virš Japonijos skraido pirmieji atominiai bombonešiai.

Washingtono "žydi garsiosios japoniškos vyšnios, kuriomis JAV sostinė taip didžiuojasi. Gatvėmis vaikšto, susikibę su merginomis, atostogaujant kareiviai. Kapitolio aplinka panaši į ištisą gėlių sodą. Kai Edgaras Hooveris FBI šefas, prieina prie Septintojoje gatvėje esančio biuro lango, jis mato ištisą vaismedžių jūrą.

Tokią laimingųjų ir nelaimingųjų 1945 m. gegužio dieną ties amerikiečių slaptosios tarnybos įstaigos durimis sustoja juodas Cadillacas. Iš automobilio išlipa žemo ūgio, mongoliškų bruožų, plikas, didelėmis atskišusiomis ausimis žmogelis. Jo kaklaraištis prisegtas nepaprastai didele deimantine sage.

Norėčiau kalbėti su Mr. Hooveriu, - pareiškia žmogelis FBI šefo sekretorei.

- Tamstos pavardė?

- Boris Morros.

Sekretorės veide nepastebėjus jokie nustebo, žmogelis nuolat skubančio keliaujančio pirklio manieromis pradeda girtis. Na, jis jau nėra toks pilkas žmogelis. Jis yra kompozitorius. Jis sukomponavęs eilę dainų, kurias net FBI prieškambario sekretorė žino. Keturiems šimtams filmų jis parašęs muziką.

1939 metais jis įsteigęs savo firmą, kuri susuko eilę pagarsėjusių filmų: "Mariką", "Lygiąstratą", "Manhatanos istoriją", "Penkių moterų istoriją", milžiniškąją muzikinę "Carnegie Hall". Jis švaistosi tokiais vardais, kaip Hedy Lamarr, Tyrone Power, Lana Turner ir Fred Astaire.

Sekretorė praneša šefui, Morrosas priimamas.

- Mano, kaip Amerikos piliečio pareiga, - pradeda jis, - skatino mane čion ateiti. Sovietų slaptoji tarnyba mane pareikalavo įiems dirbti.

- Kaip tas pasiūlymas iškilo?

- Esu gimęs Rusijoje, St. Petersburg. Buvau labai gabus vaikas. Jau ketverių metų puikiai grojau smuiku, o dvylikos metų - beveik visais koncertiniais instrumentais. Mano mokytojas buvo Rimskij - Korsakovas. Būdamas septyniolikos metų, buvau St. Petersburgo operos dirigentas.

Morros pastebi, kad jis vėl pradeda girtis. (Ir jo atsiminimuose apie špionažo veiklą tiems pasigyrimams paskirta vos ne pusė knygos. - Vert.)

- 1913 metais grojau carams. Taip pat buvau geruose santykiuose su Rasputinu - velniu vienuolio abite. Jis kartą taip susižavėjęs klausė manokonzerto, kad man padovanojo gintaro karolių. Jie tebekabo mano namuose Hollywoode.

- Suprantu, - linktelė Hooveris. Jis - išikūnijusi kantrybė. - Ar nenorite, Mr. Morros, pereiti prie reikalo?

- Nuo 1920 m. gyvenau Amerikoje ir dabar teturiu tik vieną tėvynę - Ameriką. Už viską dėkingas šiam kraštui. Čia greitai padariau karjerą. Pasidariau muzikiniu "Paramounto" režisieriumi, vėliau producentu. Jūs tikrai žinote keletą mano filmų.

- Deja, labai retai einu į kiną.

- Savo senąją tėvynę, Rusiją, tik kartą aplankiau 1935 metais.

Hooveris pradeda rodyti susidomėjimą.

- Mano motina sunkiai sirgo. Tada susipažinau su daugeliu dūduojančių rusų. Po penkerių metų motina mirė. Tada vėl nuėjau į sovietų pasiuntinybę.

- Kokiais reikalais?

- Norėjau į Kaliforniją atsi-gabenti savo tėvą. Prašiau leido jam išvažiuoti.

- Ir jis buvo duotas?

- Tada ne. Po trejų metų.

1943 m. buvau netikėtai pašauktas į sovietų pasiuntinybę. Mane priėmė pasiuntinybės sekretorius Zubilinas. Jis buvo toks malonus.

Dabar Hooveris tikrai susidomėjęs, nes Zubilino pavardė yra daug sakanti. Zubilinas buvo sovietinio špionažo Amerikoje šefas.

- Turėjote daugiau ryšių su Zubilinu?

- Mes susitikome mažame rusišrame restorane. Vėliau dar New Yorko kiniečių kvartale. Kalbėjome rusiškai. Zubilinas bandė mane įtikinti, kad Amerikos - Rusijos draugystė nesanti tikra. Jis kartą net pasakė, kad Amerika slapta padeda Hitleriui. Ir vis pabrėždinėjo, kad rusas visada lieką rusu, nepai-

sant priimtos svetimos pilietybės.

- Ar tamstos tėvas buvo išleistas?

- Taip.

- Ir tamsta gavai uždavinį sovietams šnipinėti?

- Ne, tada dar ne. Tik Zubilinas pabrėžė, kad paslauga reikalaujanti dėkingumo. Tada aiškiai nesupratau...

- Toks inteligentiškas vyras, kaip tamsta... - šypsosi Hooveris.

- Na taip... Prieš keletą savačių man vėl paskambino iš sovietų pasiuntinybės. Aš kaip tik gaminau naują filmą.

Ir vėl Morrosas negali išvengti garsių filmų vardų linksniaimo. Paskui jis tęsia:

- Nuvykau į Washingtoną. Viena žvejų restorane sutikau vyrą, kuris nenorėjo sakyti savo pavardės. Aš buvau pareikalautas dirbti sovietams.

- Koks nors specialus uždavinys?

- Labai pažėminas uždavinys. Turėjau rinkti kompromituojančias smulkmenas apie žymiųjų amerikiečių privatų gyvenimą. Pavyzdžiui apie gen. Eisenhowerį ir gen. Clay. - Morros prislopina balsą. - Beje, manau, kad čia tik bandymai. Vėliau, matyt, numato ką nors svarbesnio.

- O ką tamsta į tai?

- Morros primerkė akis.

Pekine Chruščiovas buvo sutiktas šaltai. Jam kalbant mikrofonai sugedo...

Mao: "Greit atneškit įrankius Nikitos smegenims išskalbti".

- Darysiu, ko iš manęs pareikalaus mano kraštas, Mr. Hooveri.

FBI viršininkas nieko neat-sako. Jis atsisveikina su svečiu iš Hollywoodo.

(Vertėjo pastabos: 1. Pats Morros savo atsiminimuose, kuriuose, tarp kita ko, labai daug kas nutilima, sakosi, kad jis pirmąsias kreipėsi į FBI Los Angeles skyrių, ir valdininkai jį ten sutikę žodžiais: "O, mes tamstos jau seniai laukdami". Iš ten jis buvo pasiųstas į FBI centrą. 2. Nors Morros 1957.

VIII. 12 spaudos konferencijoje prisiekė, kad jį sovietai užverbavo tik 1945 m., tačiau iš Sternų bylos dokumentų aiškėja, kad su Zubilinu jis jau susitikinėjo

nuo 1941 m. ir nuo tų pat metų priklausė sovietų šnipų tinklui. Taigi, didysis "patriotas" ketvertą metų dirbo vien tik sovietams).

Kitą rytą Hooveris su visais duomenimis nuvyksta pas prez. Trumaną. Morrisas siūlomas padaryti dvigubą agentu. Pasikalbėjimas ilgas, bet Hooveris įtikinėja:

- Mano šeštasis pojūtis sako, kad jis bus vienas iš reikšmingiausių mūsų agentų.

Šeštasis pojūtis Hooverio nepavydė. Boris Morros tapo didžiausiu pokarinio laikotarpio Jungtinių Valstybių agentu.

(Tęsiny: FBI "kompromituoją" JAV generolą)

"Viską išplauna
taip
švariai..."

grindys blizga taip gražiai

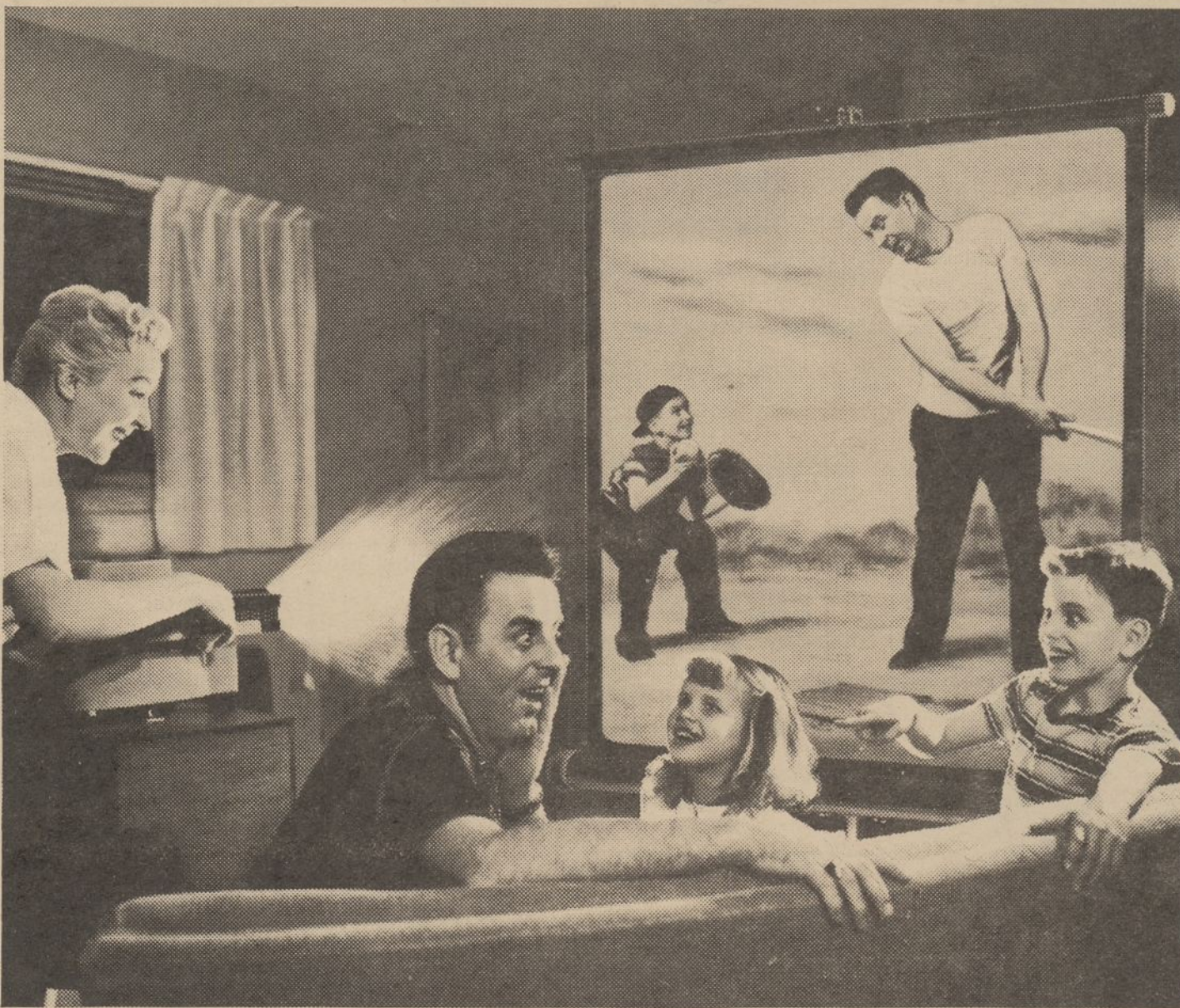
išdžiovina rūbus
taip gražiai

suplaka skanėstą naują"

Dirbdami daugiau su elektra, turite daugiau laiko šeimai!

Pagalvokite, kiek namų darbų jums elektra palengvino per paskutinius dešimt metų. Yra faktas, kad žmonės šiandien su elektra dirba daug daugiau ir vidutinė šeima naudoja dvigubai daugiau elektros, negu 1949.

Perimdama daug nemalonių namų darbų, elektra pakeitė darbininkes į šeimininkes — duodama daugiau laiko praleisti su šeima.

Ekonominė pastaba: Nors pragyvenimo kaina pakilo 31% nuo 1947, vidutinė elektros vienetų kaina nukrito 11%! Nėra ko stebėtis, kad dauguma skaito elektrą jų namų geriausiu pirkiniu.

The Illuminating Company

New Jersey lietuviai studentai

Lietuvių Studentų Sąjungos New Jersey skyrius buvo įsteigtas Kearny, N.J. 1959 m. rugsėjo 25 d. Septyniolika lietuvių studentų, atstovaudami Elizabeth, Kearny, Linden, Paterson ir Plainfield, dalyvavo pirmame susirinkime, kuris įvyko Lietuvių Katalikų salėje, Kearny.

Naujojo skyriaus tikslas - su-burti universitetuose studijuojančius N.J. lietuvius į bendrą, lietuvišką, studentišką organizaciją ir į akademinę L.B. apylinkę.

Dalyvaują studentai išrinko valdybą. Rinkimų rezultatai tokie: Algirdas Budreckis - pirmininkas, Nijolė Arminaitytė - vicepirmininkė, Aldona Skripkutė - sekretorė ir Juozas Mėlynis Jr. - išdinininkas. Į revizijos komisiją įėjo Algis Šaulys, Algis Liaugaudas ir Janė Adomaitytė.

LB N.J. apygardos pirmininkas Vladas Dilis ir LB N.J. apygardos švietimo reikalų vedėjas Stasys Šimkus pasveikino naująją organizaciją LB vardu ir įteikė valdybai piniginę auką paremti jos veiklą.

Lietuvių Studentų Sąjungos New Jersey skyrius kviečia visus N.J. lietuvių kilmės studentus į savo spalio mėn. įvykstantį susirinkimą. Dėl informacijos kreipkitės į Aldoną Skripkutę, skyriaus sekretorę, 146 Forrest St., Kearny, N.J.

Algirdas Budreckis

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antradi., ketvirtadi.,
penktadi.

Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso P'rospect 8-1717
Rezidencijos R'epublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas
uždarytas.

Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Telefonas:
Ofiso R'epublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti
ir paragink
užsiprenumeruoti

Toronto ir Clevelando sporto varžybos

Mergaičių B klasės 4 x 55 yd. estafetės rekordą užfiksavo Žaibo sportininkės - 30 sek. Iš kairės: V. Karosaitė, L. Juodytė, A. Karaliūtė ir D. Čiurlionytė.

Rugsėjo 26 d. Toronte įvyko lengvosios atletikos sezono uždarymas, kurio rėmuose kartu buvo prarastos ir I-sios tarpmiestinės lengv. atletikos rungtynės tarp Clevelando ir Toronto lietuvių.

Tarpmiestinės rungtynės vyko tik 4-se prieauglio klasėse: jaunių ir mergaičių A kl. (1941-43 m. gimimo) ir jaunių bei mergaičių B kl. (1944-46 m.). Vyrų klasėje vyko tik individualinės varžybos ir už jas taškai. Tarpmiestinėms rungtynėms nebuvo skaičiuojami, kadangi Toronto vyrų klasės neturėjo.

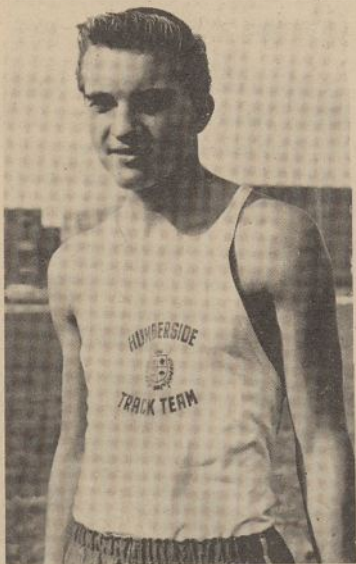
Po labai įtemptų varžybų bendru tarpmiestinių rungtynių nugalėtoju išėjo Torontas 176.5:167.5. Imant pasikromis klasėmis, abu miestai pasidalino po 2 pergales. Jaunių A klasėje torontiečiai laimėjo aukštą pasėkme - 75:39, tačiau jaunių B kl. Clevelandas atsigrėbė - 46:34. Taigi bendrai jaunių klasėse viršijo Torontas - 109:85.

Mergaičių A klasėje clevelandietės buvo neįveikiamos ir torontietės nugalėjo 51.5:29.5. Tačiau mergaičių B klasėje Torontas gana nelauktai laimėjo 38:31.

Taškai buvo skaičiuojami už 4 vietas: 5-3-2-1, estafetės: 10-5. Kiekvieną miestą atstovavo po 2 dalyvius kiekvienoje rungtynėje, juos atrenkant iš bendro dalyvių skaičiaus.

Varžybose dalyvavo 26 clevelandiečiai ir apie dvigubai tiek torontiečių. Geras oras įgalino pasiekti neblogų pasekmių ir visą dieną Š. Amerikos lietuvių bei tremties rekordų. Džiugu buvo matyti, kad Toronte ir Clevelande esama tokio gausaus būrio lengvatlečių.

Clevelandą atstovavo LSK Žaibo sportininkai, o Torontą - P.P.S.K. Aušra ir LSK Vytis.

A. Zaliauskas

Jaunių A klasėje A. Zaliauskas, (Aušra), trišuolyje pasiekė 40'8" (12.40 m), kas yra naujas

Mergaičių A klasės 4 x 75 yd. estafetės naują rekordą - 39 sek. pasiekusios Žaibo sportininkės: I. Besperaitytė, R. Besperaitytė, L. Juodytė ir A. Karaliūtė.

Dirvos nuotrauka

Š.A.L. rekordas ir kartu geriausia tremties pasekmė. Senas rekordas priklausė A. Modestavičiui (Žaibas) 40'5" (12.32 m) pasiektas 1958 m.

Jaunių B klasėje tas pats A. Zaliauskas nušoko į tolį 20'5" (6.22 m) pagerindamas savo paties Š.A.L. rekordą ir ger. tremties pasekmę 19'8" - pasiektą prieš savaitę.

Tai pat A. Zaliauskas jaunių B klasėje pasiekė naują Š.A.L. rekordą 75 yd. bėgime - 8.5 sek.

LSK Žaibo 4x75 estafetė (S. Venclauskas, V. Augis, T. Pikturna, V. Premeneckas) prabėgo irgi nauju Š.A.L. rekordą - 36.9 sek.

R. Gaidžiūnaitė

Mergaičių A klasėje - R. Gaidžiūnaitė (Žaibas) numetė diską 82'2", pagerindama Š.A.L. rekordą, priklausančią R. Stravinskaitėi (Žaibas) 79'4", pasiektą 1954 m.

Mergaičių A kl. 4x75 yd. estafetėje Žaibo komanda (L. Juodytė, A. Karaliūtė, I. Besperaitytė, R. Besperaitytė) pasiekė naują Š.A.L. rekordą 39.0 sek. Senas rekordas priklausė LSK Žaibui 39.6 sek., pasiektas 1951 m.

Mergaičių B klasėje Elė Kromaitė (Vytis) pasiekė naują Š.A.L. rekordą disko metime - 73'6 1/2". Senas rekordas priklausė V. Karosaitėi (Žaibas) 70'2", pasiektas šiais metais.

T. Supronaitė (Vytis) pasiekė dvigubą Š.A.L. rekordą - mergaičių B ir C kl., beisbolo sviedinuko metime 131'6", ir taipgi šuolyje į tolį - C klasėje 13'9 1/2".

LSK Žaibo komanda (L. Juodytė, A. Karaliūtė, D. Čiurlionytė, V. Karosaitė) mergaičių B klasės 4 x 55 yd. estafetėje užfiksavo Š.A.L. rekordą 30.0 sek.

Visi 1, 2 ir 3 vietas laimėtojai buvo apdovanoti kaspinėliais. Specialiomis dovanomis buvo apdovanoti 4 geriausiai pasirodę

lengvatletai, po vieną iš kiekvienos klasės. Šios dovanos atiteko:

A. Malinauskui - jaunių A kl., A. Zaliauskui - jaunių B kl., R. Besperaitytei - mergaičių A kl. ir A. Karaliūtei - mergaičių B kl.

Varžybos buvo rengiamos bendrai Toronto PPSK Aušros ir LSK Vyties, ir reikia pasakyti, kad jos visapusiškai pavyko. Vakarę Prisiėlimo parapijos patalpose buvo surengtas dovanų įteikimas ir vaišės.

Varžybų surengimo sunkioji našta teko nenuilstamiems jaunimo darbuotojams Tėvui Pauliui O.F.M. ir A. Suproniui, kuriems stipriai talkininkavo Kanados Sporto Apygardos vadovas Uogintas, J. Gustainis, K. Šapočkinas ir kiti. Clevelandiečiai sportininkai, nors ir nežymiai pralaimėję, išsivežė tikrai malonius įspūdžius iš vaišingojo Toronto, tvirtai įsitikinę, kad draugiškumo ryšiai tarp Clevelando ir Toronto sportininkų tikrai keleriopai sustiprėjo.

T. Supronaitė

Šios tarpmiestinės varžybos nutartą vykdyti kiekvienais metais.

(Kitą savaitę duosime visų pasekmių davinius.)

A. Bielskus

Ji ruošėsi Dirvos foto konkursui, bet užmiršo į aparatą įsidėti filmą...
Plačiau apie konkursą-kitą savaitę.

Dirva ieško naujų skaitytojų

Laikraštį pastoviai gerinant ir ruošiantis nuo 1960 metų pradžios dažinti, labai reikalingi nauji skaitytojai.

Ateikit mums į talką. Užsakykit Dirvą savo artimiesiems, kurie dar jos iki šiol neskaito. Jei jūs žinote tokius savo artimuosius, ar kaimynius, kurie norėtų su Dirva susipažinti, mes jiems laikraštį siųsime nemokamai 4 savaites. Tuoj atsiųskite jų adresą.

Užsakydami ar rekomenduodami naudokitės čia spausdinama atkarpa.

Užsaku
Rekomenduoju Dirvą siųsti

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Už naują prenumeratorių siunčiu \$.....

(Mano adresas)

Toronto Vyties krepšininkės sunkiai įveikiamos. Nuotraukoje iš kairės: komandos kapitonė O. Balsienė, O. Žekaitė, A. Biškevičienė, S. Kasperavičiūtė, A. Grybauskienė ir E. Žekaitė.

Visuotinis ALB suvažiavimas buvo tikrai reikalingas keletos išvadų ateities veiklai

A. MUSTEIKIS

Kai vieniokio ar kitokio įvykio sukeltos dulkės pradeda nusėsti ir išskyla kontūrai, išryškėja padariniai, pravartu iš arčiau pažvelgti, kas padaryta gera ar bloga, ir kokių išvadų galime prieiti dėl ateities.

Prieš LB suvažiavimą buvo pasisakymų, jog LB visuotinio suvažiavimas esąs nereikalingas, kad jį galėtų atstoti apygardiniai ar rajoniniai. Tačiau LB CV-ba toms neigiamoms nuotakoms nepasidavė ir užsibrėžto tikslo siekė visa energija. Ir pasirodė, jog ALB suvažiavimas buvo ypatingai reikalingas. Jis

buvo reikalingas CV-bai dėl tolimesnės veiklos plėtimo, dėl išryškėjimo nuotaikų, kurios vyrauja vietose, ir dėl keliamų problemų, kurias gyvenimas išaukia. Patiektoji darbotvarkė parodė, jog centro valdybai rūpi labai daug klausimų, kuriuos norėta per suvažiavimą labiau išdiskutuoti. Deja, dviejų darbo dienų nepakako toms problemoms išsamiau išgildinti. Jos palietos paviršutiniškai, kitos liko visai nenagrinėtos.

LB uždaviniai yra platus ir šakoti. Ir šiuo atveju susiduriama su finansiniais sunkumais bei organizaciniais trūkumais. Šis LB suvažiavimas atkreipė dėmesį, jog jį, kaip organizaciją, yra dar jauna, ir kad jai reikalinga visų lietuvių didesnė parama, norint lietuviškus reikalus apimti ir juos tinkamai tvarkyti. Ypač turi atkreipti dėmesį visos lietuviškos organizacijos, kad jos, veikdamos paskirai, nenutoltų nuo bendrųjų lietuviškų reikalų, bet įsijungtų į juos, pasilikdamos savų organizacijų rėmuose.

Per suvažiavimą iškeltos problemos iš naujo priminė, jog tokie suvažiavimai turi būti daromi ne rečiau, kaip treji metai, gal ir kas antri, nes tik tuo būdu galima būtų aktualiausias problemas nuodugniau išgildinti ir prieiti konkretesnių išvadų. LB visuotiniai suvažiavimai turi būti fiksuoti LB įstatuose, kad nepriklausytų nuo kieno nors nuotaikų ar nerangumo. Per ateinančią LB suvažiavimą paaiškėtų, kas buvo padaryta ir kokie rezultatai.

Neišspręstų problemų užvilinti negalima. Gyvename didelio tempo laikmetį. Dveji metai lietuviškame gyvenime yra didelis šuolis. Įpraskime veikti sparčiau. Suvažiavimai turi būti daromi vis naujose vietose, kad lietuviškoji visuomenė justų mūsų gyvybės pulsą. Iš šio suvažiavimo paaiškėjo, jog kai kurie LB padaliniai nėra pakankamai disciplinuoti ar vis dar nepakankamai įsijautę į LB gyvybinius reikalus, jei nerado reikalo atvykti patys apylinkių pirmininkai ar deleguoti atstovus. Apgailėtinas reikalas, bet jis galimas pataisyti. Per ateinančią LB visuotinį suvažiavimą privalo būti atstovaujamos visos apylinkės bei visi LB organai.

Šio suvažiavimo protokolą bus pagrindinis LB idėjų šaltinis. Jis turėtų būti kiekvienoje apylinkės valdyboje, kiekvienoje apygardoje, pas kiekvieną tarybos narį ir pas lietuvių visuomenininkus bei kultūrininkus, kad kiekviena proga galėtų tas idėjas skleisti lietuvių visuomenės tarpe. Jo spausdinimo išlaidoms padengti kiekviena apylinkė bei apygardos v-ba turėtų iš anksto įmokėti 5 dolerius CV-bai, o kiti turėtų jį gauti už vieną dolerį.

Iš šio suvažiavimo reikėtų padaryti tokias išvadas:

1. ALB visuotinis suvažiavimas buvo ypatingai reikalingas ir bendram lietuviškam reikalui naudingas. Jo atstoti negalėjo ir negalės nei apygardiniai nei rajoniniai atstovai suvažiavimui.

2. ALB visuotiniai suvažiavimai turi būti daromi ne rečiau, kaip treji metai, ir vis naujoje vietoje. Visuotinių suvažiavimų rengimas turi būti fiksuotas JAV LB įstatuose.

3. ALB visuotiniuose suvažiavimuose į darbų tvarką įtraukti mažiau klausimų, kad juos pilniau galėtų atstovai išryškinti ir prieiti konkretesnių išvadų.

4. LB padaliniai turėtų jausti didesnę atsakomybę bei būti labiau disciplinuotais pareigūnais lietuviškų reikalų tvarkyme.

5. Kai kuri spauda neparodė pakankamai reikiamo įvertinimo suvažiavimui klausimu ir nepakankamai atstovavo, o tam reikalui buvo sudarytos tinkamos sąlygos. Ateityje spauda turi rimtai susirūpinti ir atsiminti, jog jos egzistencija pareina nuo LB veiklos.

6. LB yra pagrindinis medis ir labai šakotas. Ant jo vienos šakos sėdi ALTas. Jei jis kapos tą šaką, ant kurios jis sėdi, gali atsitikti, jog jis nukris ir sudžius, negaudamas sulčių iš kamieno.

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

• **Milžino Paunksmės** pastatymo Clevelande garbės rėmėjais sutiko būti: Salamander firmos atstovas B. Gražulis, Dr. Vl. Ramanauskas, namų pardavėjas P. Mikšys, Dr. H. Brazaitis, Dr. J. Skrinska, namų statybininkas T. Dulieba, architektas B. Aras.

Ačiū garbės rėmėjams, padedantiems Clevelande pastatyti Milžino Paunksmę.

Iš anksto pasirūpinkit bilietais į Milžino Paunksmės pastatymą

Milžino Paunksmės pastatymas Clevelande įvyksta jau ateinantį sekmadienį, spalio 11 d., 3:30 val. p. pietų Slovenian Auditorium salėje (6409 St. Clair Ave.).

Bilietai parduodami nuo 7 val. ryto iki 5 val. vakaro Dirvos redakcijoje. Vakarais galite užsisakyti šaukdami telefonu GL 1-3967. Bilietais prašom iš anksto pasirūpinti, kad pastatymo dieną prie kasos nebūtų susigrūdimo.

Bilietai spalio 11 d. nuo 10 val. ryto iki 12 val. taip pat bus parduodami Dirvos redakcijoje. Gi Slovenian Auditorium kasa tą dieną bus jau atidaryta nuo 2 val. p. pietų. Prašome visus laiku bilietais apsirūpinti, nes vaidinimas prasidės punktualiai.

Milžino Paunksmės pastatymas, atsimenant, kad visi aktoriai atvyksta iš Montrealio, o taip pat atsiveža istoriniam veikalui reikalingas dekoracijas, reikalauja didelių išlaidų. Vienok žinant, kad tai vienas iš stipriausių lietuviškų dramų laikų, ir pastatymas dramatos teatro lygyje, tas išlaidas verta daryti. Verta todėl ir tą spektaklį pamatyti, nes jis Clevelande antrą kartą tikrai nebus vaidinamas. Verta, kad jį pamatyti mūsų priaugantis jaunimas. Juk tai Lietuvos didybės laikų drama. Jaunimui bilietai pigūs, nes rengėjai nori, kad tik daugiau jaunųjų su Lietuvos praeitimi susipažintų.

• **Montrealio Dramos Teatro** aktorių daliai, kurie į Clevelandą atvyksta spalio 10 d., šeštadienį, 6 val. vakaro, reikalingos nakvynės.

Nakvynės reikalingos šiems aktoriams: Kazui Veselkai, Juozui Akstinui, Bronei Malaiškienei, Felicijai Sideravičiūtei, Vytautui Sabaliui, Albinui Urbonui, Vaclovui Kerbeliui, Vincui Skaisgiriui, Ričardui Simaniūksčiui ir Zigmui Lapinui.

Pažįstamieji arba sutinkantieji nakvynės parūpinti praneškit Dirvai (HE 1-6344) arba vakarais — GL 1-3976.

• **Naujosios lietuvių parapijos** choras lapkričio 28 d. lietuvių salėje rengia koncertą.

Parduodami du kilimai (carpetai)

9x12. Abu vienos spalvos. Geros rūšies, mažai vartoti. Šaukti IV 6-5279.

(79)

Tony Miklich ieško pardavėjų

pardavinėti garsius, daugumoj reklamuojamus Knapp Aerotred Air-Cushioned batų. Jei esate pensininkas ar reikia ekstra pinigų, čia yra jūsų laukiama proga. Dieninis komisas ir draudimo apsauga pagal Knapp Security Planą. Šaukite FL 1-1500 ir gausite daugiau informacijų. Arba rašykite Tony Miklich, 1505 Ardoyn Ave., Cleveland 9, Ohio.

NAMAS NETOLI N. PARAPIJOS

Į šiaurę nuo Blvd. mūrinis ir medinis namas. 8 metų. 6 kamb. Colonial stiliaus. Kilimai. Kambarys rūsyje. Netoli Naujosios parapijos bažnyčios. Kaina — \$23,000.

De Vann Real Estate
535 E. 185 St.
KE 1-2227

(80)

Išnuomojamas 5½ kamb. butas

netoli Šv. Jurgio bažn., nauja gaminė krosnis. \$65.00 mėn. HE 1-8516.

Parduodamas namas

Maple Hts. 4 kambariai. Gražus, didelis porcius užpakalyje. Išdekoruotas antaras aukštas. Rūsysis, gaso šildymas, šiukšlių degintuvai.

MO 2-9022

Išnuomojamas butas.

6027 Superior Ave. Išnuomojami 5½ kambariai ir vonia. Švariai išdekoruoti. Apačioje. \$50 per mėnesį. Šaukti: IV 1-6880.

Vyresnio amžiaus moteris

reikalinga kaip kompanijonė kitai moteriai. Duodamas išlaikymas ir alga. Svarbu ne darbas, bet namų šiluma. Gražioji priemiesčio vietoj. Šaukti po 6 val. vakaro.

WI 4-1373 arba HE 1-0560

VESTUVINĖS DOVANOS

Į laikrodininko krautuvę ateina jaunas vyras.

- Ar galėtumėte perimti penkis sieninius laikrodžius ir septynis žadintuvus?

- Neprekiuauju vogtais dalykais.

- Jie ne vogti, - aiškina jaunas vyras. - Tai vestuvinės dovanos. (tp)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
Cleveland

1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAIŠYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami automobilių akumulatoriai.

24 hours towing.

Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

MILŽINO PAUNKSMĖ YRA GAIVALIŠKA, LYRIŠKA, DEGANTI

Didžiausias ir puošniausias spektaklis išeivijoje

Scena iš Milžino Paunksmės, kuri bus vaidinama spalio 11 d. Clevelande. Nuotraukoje: Andrius (Albinas Urbonas) ir Zbignievas (Leonas Barauskas).

Už kelių dienų Clevelande pakils Montrealio Lietuvių Dramos Teatro uždanga, ir matysime "Milžino Paunksmę". Kaip teko girdėti, tai vienas didžiausių ir puošniausių spektaklių išeivijoje.

Balys Sruoga parašė "Milžino Paunksmę" liepsnojančiame žmogiško kelio vidurdienyje - būdamas 34 metų amžiaus. Toks yra ir jo veiklas: gaivališkas, lyriškas, degantis. Po ištisos eilės Sruogos dramų turėsime laukti dar gerą laiko tarpą, iki tolygiai imponantiško "Kazimiero Sapiegos". Nors pastaroji drama spindi Sruogos talento viršūnėje, lyg momentaliaus granito paminklas, tačiau "M. Paunksmė" drąsiai stoja jai prie šalies, kaip neabejotinai pajėgus varžovas. Turbūt neveltui ji dažnai vadinami lietuviškosios dramaturgijos perlu.

Klasišku kilnumu skamba "M. Paunksmės" žodis, įrikiuotas drausmingan ritmo žingsnin, lyg šaunus pulkas, srūvas lygiom ir nesibaigiančiom gretom. Gi paskirais fragmentais šią poetiškai - dramatinę tekumą paskaldę, nustebinsime kiekvienos frazės tobulumą ir tiksliai niuansuota išraiška.

Sruogos dialogas gali būti pavyzdžiui kiekvienam dramaturgui: dinamiškas jo riedėjimas, primena ugnies kamuolių žaisimą, nutrukstantį tik atvangos momentuose, po aukšto įtempimo vietų, kai ateina laikas susimąstyti, reziumuoti ir spręsti pačias giliausias žmogiškos egzistencijos problemas.

Gi Sruogos monologai, ne sykį talpinti chrestomatijose, yra lyg puikios arijos, teikiančios galimybės aktoriui blykstelėti

dailiojo skaitymo menu. "M. Paunksmėje" jų gausiai aptinkame: štai, žaižaruoją švitrigailos monologai kalėjime, jo priesaika Trakuose, prie Vytauto karsto; štai, Zbignievo Olesnickio husitų temos variacijos ir jo susirėmimas su karalium Lucke; štai, garsieji Jogailos monologai, sprendžią būti hamletiškoju principu.

Aktoriškoji "Paunksmės" medžiaga įdomi visam sąstatui. Ne tik pirmaeiliai, netik antraeiliai, bet ir trečiaeiliai vaidmenys (ūkvedys Svientekas, kalėjimo sargas, popiežiaus legatas Andrius ir kt.) yra gyvi žmonės, su ryškiais charakteriais bei interesais.

O ką bekalbėti apie didžiulius vaidmenis: štai, visagalis Zbignievas - šimtakaukis politinis intrigantas ir garbetroška, atastaus tonų ir pustonių varso mis, tarsi jo vidų atskleidžiant, būtų apimta visa tamsioji skalė. Štai, ūmus kunigaikštis švitrigaila, tasai tipingas krikščionybės ir pagonystės sąvartos produktas, ugningas Lietuvos sosto pretendentas, tik paskutiniame paveiksle perprantęs Vytauto didybę ir prisiimęs įpėdinystės testinumą.

Štai, Alšėnų kunigaikštystė Sofija, ketvirtoji Jogailos žmona, jaunystės metuose ištekinata už karštančio karaliaus: su dvasiniais savo konfliktais ir moteriškos nedalios gėla, o betgi beatodairiškai siekianti įsigalėti soste ir, tarsi liūtė, kovojanti už tvirtas pozicijas karalajai.

Štai, senelis Jogaila, prisikėlęs iš istorijos lapų su visa savo tragedijos patetika - nuo

silpno ir bejėgio karaliaus "Paunksmės" tekme išaugęs iki gilių dvasios asmenybės. Be abejonės, Jogailą "reabilituoti" dramaturgui nebuvo lengvas užda-

Sonka (Birutė Pūkelevičiūtė) ir Zaremba (Zigmas Lapinas) Milžino Paunksmės I veiksmė.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DIRVA

★★★
THE FIELD

Los Angeles lietuviai

KAS IR KUR?

• Jaunas lietuvis dailininkas Leonas Urbonas, gyvenęs Sydnejuje, Australijoje, už savo pastelės kūrinių "Motina", gavo 1959 m. Mosman meno premiją. Tose pačioje parodoje Henrikas Salkauskas už savo piešinį tušu gavo atžymėjimą.

• Eglė Žilionytė, Galios ir Petro Žilionių duktė, rugs. 29 d., laivu Libertė, išplaukė į Prancūziją testuoti prancūzų kalbos studijų Sorbonnos Universitete. Eglė yra New Yorko universiteto studentė, laimėjusi vieneriems metams stipendiją vykti į Europą.

• Kristina Paprockaitė, Dr. V. ir B. Paprockų dukra, New Yorko universiteto studentė, vasaros atostogas praleidusi Prancūzijoje, spalio 18 d. išvyksta studijų testuoti į Heidelbergo Universitetą, Vokietijoje.

Eglė Žilionytė ir Kristina Paprockaitė aktyviai reiškiama lietuviškam kultūriniam gyvenime, todėl tikimasi, kad ir toliau išvykusios, reprezentuos lietuvių vardą.

A. A. ROBERTUI JUKNAIČIUI

mirus, reiškiamame gilią užuojautą žmonai BRONEI, uošvei J. JANKAUSKIENEI, RAČINSKŲ šeimai ir visiems kitiems giminiams

A. Steponavičienė,
J. ir J. Daunorai

Vicekonsului ANICETUI SIMUČIUI

ir jo žmonai

p. JANINAI SIMUTIENEI,

gim. ČIURLYTEI, motinai LEOKADIJAI SIMUTIENEI ir tėvui inž. JURGIUI ČIURLIUI mirus, gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris
New Yorke

Vokietijoje išrinkta nauja Baltų draugijos valdyba

Baltų Draugijos Vokietijoje lietuvių-vokiečių sekcijoje rugsėjo mėn. buvo sušaukusi Stuttgarte visuotinę narių susirinkimą, kuriam pirmininkavo pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis. Susirinkime buvo priimti draugijos įstatų pakeitimai.

Baltų Draugijos gen. sekretorius A. Gruenbaumas pranešė, kad sekantis draugijos darbo suvažiavimas įvyks kitų metų pavasarį Lueneburge, vokiečių rytų akademijos patalpose. Suvažiavime bus skaitomi referatai iš Pabaltijo tautų įvairių gyvenimo apreiškų.

Į naują "Baltų Dr-jos" delegatų instituciją išrinkti

pp. Vyktintas, Stankaitis ir Kairys.

Stuttgarte buyusiam "B. D." susirinkime dalyvavo visi Vliko Vykd. Tarybos nariai su pirmininku J. Glemža priešakyje. Taip pat svečio teisėmis dalyvavo E. Simonaitis.

Įvertindamas Baltų Draugijos nuopelnus, vokiečius supažindinančią su lietuvių tautos kultūriniais laimėjimais, Lietuvos Nepriklausomybės Fondas New Yorke ir šiemet draugiją parėmė tam tikra pinigine suma.

Muzikas V. Rymavičius, gyvenęs Buenos Aires, Argentinoje, atšventė 60 metų sukaktį. Ta proga rugsėjo 5 d. parapijos salėje buvo surengtas jo pagerbimas. Nuotraukoje: inž. S. Babronis, muzikas V. Rymavičius ir pramonininkas J. Čikštas.

L. Kančausko nuotrauka

Dėl švenčių sveikinimų

Turime mielą paprotį Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikinti savo gimines, bičiulius ir kaimynus švenčių atvirukais.

Bet jų rašymas ir pasiuntimas atima daug laiko, o išleisti pinigų didžioji dalis eina į svetimųjų kišene.

Šitas dvi aplinkybes turėdama galvoje, JAV LB Centro Valdyba savo tautiečiams siūlo žymiai patogesnį sveikinimo būdą.

Centro Valdyba švenčių proga išleis specialią savo pranešimų laidą, joje taip pat duos vietas visų lietuvių ir jų organizacijų įstaigų bei įmonių sveikinimams.

Tuo būdu sveikinantieji sutaupys daug laiko, o Lietuvių Bendruomenė užpatarnavimą surinktus pinigus panaudos kultūriniais savo planams vykdyti.

Šių metų sveikinimų pajamos skiriamos Lietuvių Bendruomenės skelbiamam jaunimo dramos konkurso premijai.

Sveikinimus siųsti adresu: JAV LB Centro Valdyba 1209 Melbourne Rd., Cleveland 12, Ohio. Paskutinė siuntimo diena - 1959 lapkričio 15. Sveikinamųjų vardai ir pavardės turi būti parašyti iškaitomai.

Mokestis - a) Asmenims: už pirmuosius 15 sveikinamųjų \$3.00, toliau už kiekvieną de-

• Dail. A. Rūkštelės 19 paveikslų, išstatytų Bostone vykusioje parodoje, nupirko žiūrovai. Jų būta virš 500.

• LST Korp! Neo Lithuania Toronto skyrius širdingai dėkoja Lietuvos Nepriklausomybės Talkos moterų būreliui už finansinę paramą vykstantiems vietos skyriaus nariams į Korp! Neo Lithuania stovyklą JAV-se.

• Toronto lietuvių sporto klubo "Vytis" stalo tenisininkai spalio 10-11 dienomis dalyvauja Niagaroje centrinės Kanados stalo teniso varžybose.

Išipareigojimas atliekamas ne žodžiais... Rugsėjo 19 d. įvykusioje ALTS Los Angeles skyriaus ir Tautinių Namų Fondo rėmėjų gegužinėje, kur dalyvavo arti šimto svečių, dvi ponios atlieka savo ankstyvesnius pasižadėjimus remti tautinių namų įsigijimą, savo įnašus įmokėdamos grynais pinigais. Tai ponios Adelė De Rose ir Irlikiénė (buvusi Čikagietė). Pinigus priima patenkintas Bronius Gediminas. Kairėje (su juodais akiniais) savo eilės laukia aktyvus tautinių organizacijų veikėjas agr. Bronius Duda, pastaruoju metu pradėjęs sėkmingai verstis maisto produktų krautuvės bizniu.

V. Aleksandrūno nuotrauka

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Spalio 17 d., 3 val. p. p., šv. Petro bažnyčioje South Bostone susituoks Birutė Danerytė su Vyt. Meškele iš Chicagos. Birutė yra baigusi Boston Clerical School ir daug dirbusi jaunimo bei studentų organizacijose. Po "medaus" kelionės jaunieji apsigyvens vėjų mieste — Chicagoje.

Per paskutinį susirinkimą išrinkta nauja Bostono Studentų skyriaus valdyba. Pirmininkas: Romas Šležas — 24 Prospect St., Hyde Park, Mass., tel.: EM 1-3975; vicepirmininkas — Aloyzas Mučinskas, 155 "N" St., So. Boston, tel.: AN 8-7885; sekretorė — Danutė Gedmintaitė, 15 Mt. Ida Rd., Dorchester, tel.: TA 5-3969; išdininkas — Romas Venckus, 5 Thomas Park, So. Boston, tel.: AN 8-8667.

Komercinis dailininkas Julius ir Renata Špakevičiai susilaukė trečio šeimos nario — dukrelės.

Antrą Kalėdų dieną, Bostono sk. Vyčiai, naujai at-

remontuotose Strand Building salėse, rengia Naujosios Anglijos lietuvių visuomenei "semi-formal" balių, "SERENADA" vadinamą. Havajietiška išdekoruotoje viršutinėje salėje vyks meninė programa ir šokiai, grojant geriausiam Bostono orkestrui — "Vincent Marino". Romantiškų žvakių liepsnelių apšviestoje apatinėje salėje, patogiai prie mažų staliukų sėdėdami svečiai, gerkšnodami ir užkandžiaudami, matys spalvotą filmą iš Brusselio Pasaulinės parodos, bei spalvotus vaizdus iš atsistačiusios Europos. Salių dekoracijos — Vernerio Mikaičio iš N. J. Pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai parremti.

Bostone veikia trys lietuvių radijo programos sekamadieniais: 8-9 val. ryto iš stoties WKOX (1190) girdimas "Laisvės Varpas" P. Viščinio vadovaujamas; 11 — 12 val. stotis WHIL (1430) perduoda Ant. Kneičio "The Lithuanian Radio Hour"; ir 2:30-3 val. iš stoties WLYN (1360) transliuojama "Lietuvių Radijo Programa", Stepono ir Valentinos Minkų vadovaujama.

Rom. Bričkus

DR. V. ČEPO IŠPŪDŽIAI IŠ FILIPINŲ DŽIAMBORES

Bostono "Žalgirio" tuntas rengia sueigą spalio 11 d. 6 v.vak. salėje po bažnyčia So. Bostone, kurioje vyr. sktn. V. Čepas duos išsamų pranešimą iš įvykusios pasaulinės skautų Džiamborės Filipinuose. Taip pat parodys filmą iš tos stovyklos gyvenimo. Visus skautų tėvus bei bičiulius, seses ir brolius kviečiame atsilankyti.

Chicagoje spalio 4 d., 3 val. p. p. įvyks Tėvų Jezuیتų namų pašventinimas, kurį atliks vysk. V. Brizgys. Nuotraukoje: Jezuیتų namai, bažnyčia ir vienuolynas.

ALT Bostono skyriaus iniciatyva buvo suorganizuotas bendras pavergtųjų tautų komitetas, kuris rugsėjo 19 d. Bostone sušaukė protesto mitingą dėl Chruščiovo lankymosi Amerikoje. Kardinalas Cushing ta proga katedroje pasakė pamokslą, pasmerkdamas komunizmą. Nuotraukoje: grupė lietuvių, dalyvavusių protesto eisenoje.